

Norsk Kulturskoleråd – veien videre

Organisasjonsutvalget 6. mars 2006

I N N H O L D	Side
Kap. 1 Innledning	7
<i>Bakgrunnen for utredningen</i>	
Kap. 2 Sammendrag	9
<i>Utvalgets hovedkonklusjoner og tilrådinger</i>	
Kap. 3 Historikk	10
<i>Fra ulønnede tillitsverv til profesjonell organisasjon</i>	
3.1 Start i Kristiansand i 1973	13
3.2 Historiske fakta	13
Medlemsutviklingen	13
Valgte ledere	13
Daglige ledere	13
Kap. 4 Utredninger og utvalg	14
<i>Fra Braset - til Eikemo-utvalget</i>	
4.1 Brasetutvalget (1975)	14
4.2 Samordnet musikkforsøk (1974 - 1981)	14
4.3 Kommunal musikkskolevirksomhet (1985)	15
4.4 Rammeplan for kommunale musikkskoler (1989)	15
4.5 Dugstadutvalget (1989)	15
4.6 Forsøk med kunstsikoler for barn og unge (1989-1993)	15
4.7 Kulturskolehåndboka (1996)	16
4.8 Broen og den blå Hesten (1996)	16
4.9 Eikemoutvalget (1998)	16
Kap. 5 Storting og regjering	17
<i>Fra lovforankring til Soria-Moria erklæring.</i>	
5.1 Opplæringsloven §13 – 16	17
5.2 Stortingsmelding nr.39 ”Ei blot til Lyst” (2004)	18
Om Norsk Kulturskoleråd	19
Om demonstrasjonskulturskoler	19
Om talentutviklingsprogram	20
De ulike tilskuddordningene	20
Debatten i Stortinget	22
5.3 Stortingsmelding 38 ”Den kulturelle skolesekken” (2004)	22
5.4 St.meld.nr.48 ”Kulturpolitikken fram mot 2014” (2002-2003)	23

5.5 Stortingsmelding nr.30 "Kultur for læring" (2005)	23
5.6 Soria- Moria erklæringen	24
Kap. 6 Medlemmenes forventninger	25
<i>Kulturskoleutvikling</i>	
6.1 Landsmøtet 2004	25
6.2 Brukerundersøkelsen 2004	26
6.3 Innspillene til PwC-rapporten.	26
PwC-rapporten definisjon av kjerneoppgavene	26
Fylkenes syn på kjerneoppgavene	27
Spørreundersøkelsen på nettet	28
6.4 Fylkesavdelingenes synspunkter	29
Organisasjonen	29
Sentralleddets rolle	29
Avvikling av fylkesavdelingene	30
Lokale nettverk for ledere	30
Konsulentordningen	31
De store skolenes rolle	31
Informasjonsvirksomheten	31
Internasjonalt og flerkulturelt arbeid	31
Elever som lærerassistenter	32
Bruken av utviklingsmidler	32
Medlemskontingentene	33
Kap. 7 Organisasjonens økonomi	34
<i>Tilskudd fra mange kilder.</i>	
7.1 Inntektene	34
7.2 Kostnadene	35
7.3 Spesifisering av noen av de store kostnadsområdene	35
Reise- og oppholdskostnader	36
Lønns- og driftskostnader	37
7.4 Avdelingsstrukturen i budsjettet	38
Avd. 10 Organisasjon	38
Avd. 20 og 30 Utviklingsavdelingen	38
Tildeling av utviklingsmidler i 2005	39
Avd. 50 kurs- og salgsvirksomheten	41
Eksternt finansierte prosjekter – Avd. 60 Umoja, Avd. 80 Idavollen.	42
Opparbeiding av buffer	42
7.5 Økonomien i fylkesavdelingene	42

Kap. 8 Nåværende organisasjonsstruktur	44
<i>Politisk og faglig-administrativt.</i>	
8.1 Politisk struktur	44
8.2 Faglig/administrativ organisasjonsstruktur sentralt	45
Teamene	45
Administrasjon og informasjon	45
8.3 Faglig/administrativ organisasjonsstruktur regionalt	46
Konsulentordningen	46
Kap. 9 Organisasjonsutvalgets drøfting.	48
<i>Sammenfatning og konklusjoner.</i>	
9.1 Norsk Kulturskoleråd – et nasjonalt kompetansesenter for kulturskoleutvikling	48
9.2 Kjerneoppgavene	49
9.3 Organisasjonens kompetansebehov	50
Kompetansebehovet sentralt	50
Kompetansebehovet regionalt	50
9.4 Organisering av Norsk Kulturskoleråd	51
Kulturskolene - timeproduksjon og konsulentfordeling 2004	52
Modell for ny regionsinndeling og konsulentfordeling	53
Kap. 10 Veien videre	54
<i>Organisasjonsutvalgets forslag.</i>	
10.1 Den organisatoriske struktur	54
A Nasjonalt	
B Regionalt	
10.2 Den faglig-administrative struktur	54
C Overgang til regioner	
Vedlegg: PwC-analysen	Separate
Synspunkter fra fylkesavdelingene og to kommuner	dok.

Innledning

Bakgrunnen for utredningen

Norsk Kulturskoleråd hadde sin spede begynnelse i 1973. Fra å ha startet som et forum for musikkskolerektorer har organisasjonen hatt en betydelig utvikling. I 2006 står vi overfor forventninger fra medlemmer, samarbeidspartnere, departement og Storting om å ytterligere styrke vår rolle som "redskap" i videreutviklingen av de kommunale kulturskolene.

Enhver organisasjon har behov for en løpende debatt om sin virksomhet. Den interne evalueringen har uten tvil vært et svakt punkt i en ellers dynamisk og utviklingsorientert organisasjon, med det resultat at flere saker til landsmøtene både i 2002 og 2004 stilte spørsmål omkring organisering av virksomheten og hvordan ressurser ble fordelt mellom det sentrale, regionale og lokale nivå.

Med utgangspunkt i signaler fra landsmøtet 2002 hadde daværende styret våren 2004 nedsatt et internt organisasjonsutvalg som startet opp en drøfting av virksomheten.

På landsmøte 2004 ble det reist flere saker med ønske om en ny ressursfordeling i organisasjonen. Denne forslaget til vedtak fra en av fylkesavdelingene fikk tilslutning:

Norsk Kulturskoleråd skal fortsette sitt arbeid for å styrke utviklingsarbeidet i kommunene. Innen landsmøtet i 2006 presenterer sentralstyret en utredning som vurderer forholdet mellom utviklingsmidler kommunalt/lokalt og nasjonalt, sett i lys av landsmøtets signaler om å øke den lokale andel.

Følgende forslag ble også vedtatt:

Norsk Kulturskoleråd vil i den videre utvikling av organisasjonen arbeide for en styrking av arbeidet i fylkene. Det vurderes om organisasjonens fagkonsulenter bør ha sitt arbeidssted i fylkene. For å utrede dette utvides den eksisterende utredningsgruppe med representanter fra fylkesavdelingene.

Begge disse sakene ble derfor vedtatt oversendt organisasjonsutvalget.

Etter landsmøtet gjorde styret den vurdering at det var fornuftig at hele styret deltok i drøftingene av organisasjonen sammen med to representanter for fylkesavdelingene og tillitsvalgt for de sentralt ansatte. Organisasjonsutvalget ble dermed bestående av:

Per- Eivind Johansen, sentralstyrets leder
Kirsten Fuglseth, styrets nestleder
Irene Valstad Simonsen, styremedlem
Terje Moe Gustavsen, styremedlem
Margrete Gunnes, styremedlem
Geir Toskedal, styremedlem
Roald Sangolt, styremedlem
Sigbjørn Solheim, Troms og Svalbard
Olav Kjøk, Oslo og Akershus
Mona Grande Lund, tillitsvalgt sentralledet

Ragnhild Rise har som vararepresentant til styret deltatt på organisasjonsutvalgets møter.

På ett av møtene deltok styrets arbeidsutvalg sammen med de eksterne medlemmene.

Direktør Harry Rishaug har vært utvalgets sekretær.

Styret fant det fordelaktig å engasjere en ekstern konsulent fra firmaet PriceWaterhouseCoopers (PwC), Trygve Sivertsen, for å utarbeide en uavhengig rapport som grunnlag for den videre diskusjon. Han kjente organisasjonen noe fra før, bl.a. gjennom kvalitetsutviklingsarbeid og hadde erfaring fra arbeid med omorganisering for Kommunenes Sentralforbund (KS). Sivertsen gjennomførte dokumentstudier, møter og intervjuer med organisasjonsutvalget og direktør som grunnlag for sitt arbeid. Han understreket imidlertid at han selv fullt og helt sto for rapporten og vurderingene i denne.

Sivertsen tok utgangspunkt i følgende hovedpunkter:

Hva bør være Norsk Kulturskoleråd sine kjerneoppgaver?

Hvordan bør Norsk Kulturskoleråd organiseres for å løse disse?

Hvilken kompetanse behøves i organisasjonen ut fra dette?

Rapporten ble den 6. juni oversendt fylkesavdelingene og kulturskolene med et følgebrev der det ble understreket at den måtte leses som ett av flere diskusjonsgrunnlag i prosessen fram mot en best mulig organisering av Norsk Kulturskoleråds samlede ressurser. Styret ønsket på dette tidspunkt ikke å gi føringer eller å angi noen form for konklusjon.

For å legge forholdene til rette for en best mulig prosess ble det lagt opp til et fylkesledermøte på Gardermoen den 2. september der en bl.a. gjennomgikk intensjonene med den eksterne rapporten, og fikk noen umiddelbare synspunkter på hovedpunktene. Frist for tilbakemelding fra fylkesavdelingene ble satt til 15. oktober. Det ble også utarbeidet en nettbasert spørreundersøkelse basert på Sivertsen konkluderende kapittel. Den var åpen for alle medlemsskolene.

Ved svarfristen hadde alle fylkesavdelingene og et par kulturskoler sendt skriftlige kommentarer til Sivertsens rapport. Om lag 20 % av medlemsskolene deltok i spørreundersøkelsen, et ikke uventet lavt antall da mange trolig anså fylkesavdelingens svar som fyllestgjørende.

Styret vedtok å la arbeidsutvalget og de eksterne medlemmene i organisasjonsutvalget gjøre en innledende gjennomgang, før administrasjonen sammen med arbeidsutvalget utarbeidet et utkast til utredning som ble lagt fram for organisasjonsutvalget i møte 9. – 10. februar 2006. Med de endringer som organisasjonsutvalget kom frem til utgjør dette det endelige høringsdokument.

Utredningen sendes medlemskommuner, fylkesavdelinger, ansattes organisasjoner, samarbeidende organisasjoner og institusjoner. Den legges åpent ut på kulturskolerådets hjemmesider. *Frist for skriftlige kommentarer er satt til 20. mai.*

Organisasjonsutvalget behandler de innkomne høringsuttalelser og gir sin anbefaling til styret. Med dette som bakgrunn utarbeider styret sitt endelige forslag som sendes ut som sak til landsmøtet.

Sammendrag

Utvalgets hovedkonklusjoner og tilrådinger

Organisasjonsutvalget har i sitt arbeid lagt vekt på de interne forventninger og behov som bl.a. er registrert gjennom landsmøtesaker og høringen av PwC-rapporten. Dessuten er utsagn fra departement og Storting trukket inn som viktige synspunkter på den rolle de sentrale myndigheter ønsker å gi organisasjonen.

Utvalget har lagt avgjørende vekt på å styrke organisasjonens muligheter til samordning og samarbeid mellom det sentrale og regionale nivå.

Det er også lagt til grunn at en slik utredning må baseres på den eksisterende ressursituasjon i organisasjonen, både når det gjelder økonomi og personale.

Utvalget tilrår på denne bakgrunn følgende organisatoriske endringer:

Nasjonalt

Landsmøtet består av delegater oppnevnt av regionenes årsmøter

Landsmøtet avvikles innen utgangen av oktober måned hvert fjerde år, med virkning fra 2006

All kontingentinnbetaling til Norsk kulturskoleråd samles i en felles kontingent som skal dekke aktiviteten sentralt og regionalt.

Regionalt

Årsmøtet er regionens øverste organ, og arrangeres annet hvert år.

Årsmøtet består av delegater fra medlemskommunene i regionen. Delegationene må møte med godkjente fullmakter. Årsmøtet velger styre for to (2) år av gangen.

Region/fylkestyret skal bestå av 5 representanter. Leder og nestleder velges separat.

Overgang til regioner

Organisasjonsutvalget foreslår at fylkesavdelingene avvikles og at det opprettes 7 regioner i hht modell skissert i punkt 9.4.

Fylkeskonsulentstillingene slås sammen til større regionskonsulentstillinger i hht. vedlagte oppsett

Regionene kan selv øke aktivitetsnivået regionalt utover den aktivitetsrammen en overføring fra sentralledet tillater

Historikk

Fra ulønnede tillitsverv til profesjonell organisasjon

3.1 Start i Kristiansand i 1973

Det hele startet i Kristiansand i 1973 med valg av et interimsstyre på ni medlemmer. Styret opprettet et arbeidsutvalg som hadde som en av de viktigste oppgaver å forberede en formell etablering med tanke på et konstituerende møte i Brumunddal i 1974. Norsk Musikkskoleråd (NOMU) ble opprettet som et samarbeids- og kontaktoorgan, der musikkskolenes rektorer kunne drøfte problemer, gi råd, ta seg av oppgaver av felles interesse. Betegnelsen råd ble valgt for å unngå de offisielle betegnelser som organisasjon og forbund. All virksomhet de første 10 år var utelukkende basert på ulønnede tillitsverv.

I 1978 sto Norsk Musikkskoleråd som arrangør av Den Europeiske Musikkunions (EMUs) generalforsamling på Lysebu i Oslo. Dette var den forsiktige starten på et internasjonalt samarbeid som stadig har blitt mer omfattende. Norge gjennomgikk en økonomisk kriseperiode fra 1978 – 1980, noe som også fikk negativ innvirkning på kommunenes økonomi. For første gang opplevde man at kommunestyret vedtok å legge ned etablerte musikkskoler. Dette satte fart i debatten om behovet for statsstøtte og lovfesting av skoleslaget, temaer som kontinuerlig stod på møtekartet til Norsk Musikkskoleråd i denne perioden.

Forsøksmusikkskolene i Trondheim, Bjugn og Sandnes fikk i 1978 den første statsstøtten på kr 50 000 for å gjennomføre åpent opptak. Den første generelle statsstøtte ble foreslått under en interpellasjonsdebatt reist av Kjell Magne Bondevik i Stortinget 6. februar 1980. Debatten viste stor enighet om at staten måtte ta sin del av utgiftene ved driften av de kommunale musikkskolene, og flere pekte på prinsippet om åpent opptak, og lave – helst ingen – skolepenger. Det ble vist til at musikkskole og grunnskole burde kunne sees i sammenheng, og at alle kostnadene med offentlig musikkundervisning gikk inn som en del av utgiftene i skoleverket. Følgende forslag ble oversendt regjeringen:

”Departementet anmodes om å legge fram for Stortinget forslag til ordninger for statsstøtte til kommunale musikkskoler bl.a. basert på forsøkene med integrering av musikkskole og grunnskole”.

Alle musikkskolene ble omfattet av ordningen fra 1982 etter at Stortinget hadde vedtatt en ramme på 5 mill. kroner. Året etter fulgte Stortinget opp med en økning av støttebeløpet, nå til 6,5 mill. kroner. I 1984 foreslo Regjeringen en økning til 8,9 mill. kroner. Fram til den øremerkede statsstøtten ble innlemmet i rammeoverføringen fra 2004, har statsstøtten til kulturskolene vært en av organisasjonens hovedsaker.

Styret som ble valgt i 1982 la vekt på nye former for intern og ekstern informasjon. Bl.a. så ”NOMU -nytt” dagens lys, et blad som var forløperen til det vi i dag kjenner under navnet ”Kulturtrøkk”. Det ble opprettet lokale avdelinger av Norsk Musikkskoleråd i alle fylker. Der kunne musikkskolene møtes og bl.a. velge utsendinger til representantskapsmøtene som valgte den sentrale ledelse. Opptrapping av statsstøtten og nye retningslinjer for kommunal musikkskolevirksomhet var viktige satsingsområder for musikkskolerådet i perioden. Dette

ble fulgt opp gjennom hyppig kontakt med departement og Kommunenes Sentralforbund, og ikke minst, informasjon til Stortinget og regjeringspartiene. Høsten 1983 hadde Stortingets Kirke - og undervisningskomité enstemmig bedt departementet vurdere hensiktsmessigheten av en lovforankring for kommunale musikkskoler i skoleverket.

Musikkskolene gjorde seg etter hvert mer synlig i den offentlige debatten og tanker om en utvikling mot kulturskoler som gav tilbud i andre disipliner enn musikk, fikk sin spede begynnelse. I 1988 feiret Norsk Musikkskoleråd sitt 15-årsjubileum. I den forbindelse hadde man satt sammen et musikkskoleorkester med elever fra hele landet. Dermed var spiren til et nasjonalt musikkskoleorkester sådd.

Ved slutten av 80-tallet økte arbeidsmengden i organisasjonen betydelig og flere ønsket en mer profesjonalisering. Det ble vedtatt opprettet en stilling som daglig leder. Grunnleggerfasen var nå tilbakelagt og en ny epoke i organisasjonen begynte.

Handlingsplanen for perioden 1989 – 1990 inneholdt en av de mest vesentligste merkesaker på agendaen; Lovfesting. Allerede på representantskapsmøtet i Norsk Musikkskoleråd i 1973 hadde det også kommet forslag om at organisasjonen skulle få utarbeidet rammeplaner for musikkskolene. En slik plan ble utarbeidet i regi av Kommunenes Sentralforbund i 1989.

Fra 1990 og framover begynte Norsk Musikkskoleråd for alvor å markere seg som en viktig og markant kulturpolitisk aktør. Norsk Musikkskoleorkester ble opprettet, og utviklingsprogrammet Positivt Skolemiljø startet opp i 1993. Programmet fokuserte satsing på kunst og kultur for barn og unge i skole og lokalmiljø, sterkt forankret i flere nasjonale utredninger om betydningen av de estetiske fag i barns oppvekstmiljø. Det ble avsluttet først 12 år senere, i 2004.

På representantskapsmøtet i 1992 ble det vedtatt at Norsk Musikkskoleråd skulle være en organisasjon for kommuner med kommunale musikkskoler, en endring etter mønster av Kommunenes Sentralforbund, KS. I statsbudsjettet for 1993 fikk organisasjonen sine første utviklingsmidler med en bevilgning på 1 mill kroner fra Stortinget, et historisk gjennombrudd for muligheten til systematisk utviklingsarbeid i musikkskolene. En plangruppe med representanter oppnevnt av kultur- og utdanningsdepartementene, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, KS og Norsk Kulturskoleråd ledet det pionerprosjektet i fylkene Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland (1993-96) som startet endringsprosessen fra rene musikkskoler til musikk - og kulturskoler. Prosjektet ble evaluert av IMTEC.

Fylkesleddene fikk i årene 1992 – 1994 en gradvis viktigere plass i organisasjonsstrukturen. Med sin nærkontakt med kommunene utgjorde fylkesavdelingene et nødvendig mellomledd mellom sentralnivået og skolene, og ble ansett som et viktig verktøy for Norsk Musikkskoleråd som organisasjon. Etter samarbeid med NRK om "Talentiaden", skjøt mediekontakten fart i 1993 da Norsk Musikkskoleråd inngikk et samarbeid med TV2 i forbindelse med "Scene 2". Den årlige TV-sendte nyttårskonserteren "Godt Musikkår" fra Olavshallen i Trondheim ble en naturlig fortsettelse av dette samarbeidet.

I 1994 kunne man se tilbake på en stor utvikling og en profesjonalisering av organisasjonen, med en samlokalisert administrasjon og utviklingsavdeling. Gjennom sin statistiske dokumentasjon av utviklingen har organisasjonen vært til stor nytte for Storting og departement (KUF) når det gjelder oppdatering om framdrift og utvikling på området.

Landsmøtet vedtok fra 1997 navneendring til Norsk Musikk - og Kulturskoleråd. Dette for å være i forkant av utviklingen. I statsbudsjettet samme år fikk musikkskolerådet oppslutning om at statstøtten til musikkskolene skulle bygge på en "omlagløyving". Dette viktige vedtaket innebar at det var timetallet som styrte tildelingen, ikke den ramme som var avsatt i budsjettet. Samme prinsipp gjelder for norsk grunnskole. Statsbudsjettet la også grunnlag for et konsultantsamarbeid med Statens Utdanningskontor rundt omkring i landet. Dette samarbeidet omfattet flesteparten av konsulentene i noen år.

En merkedag for musikk - og kulturskolene ble 5. juni 1997. Etter en langvarig og omfattende prosess der Norsk Musikkskoleråd spilte en sentral rolle, vedtok Stortinget en lovparagraf i de nye opplæringslovene (§ 13 – 6) som lyder:

"Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk – og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles".

Da lovforankringa var en realitet gikk både organisasjonen og musikkskolene inn i en ny historisk fase. Hele 80 kommuner hadde til da vært uten musikk - eller kulturskole. Fra 1998 pågikk et omfattende arbeid for å få kulturskolesaken i hele sin bredde behandlet i Stortinget.

På landsmøtet dette året gikk Norsk Kunstscoleråd og Norsk Musikk - og Kulturskoleråd sammen til Norsk Kulturskoleråd. Norsk Kunstscoleråd hadde siden etableringen i Arendal i 1995 vært kunstskolenes interesseorgan og gitt veiledning til kommunene på fagområdet. Kunstskolenes historie i Norge er kort. De første skolene ble etablert i 1989. Disse skolene er stort sett kommet i gang ved hjelp av to sentralt initierte prosjekter, "Kunstscoler for barn og unge" (1989-1992) og "Kunstscolerforsøket" (1994-1996). I 1998 var det registrert 38 skoler, hvorav 10 private. Etter lovfestingen av musikk - og kulturskoler i juni 1997 gikk utviklingen i retning av sammenslåing av kunstscoler og musikkskoler.

Som et ledd i profesjonalisering av organisasjonen gjennomførte Norsk Kulturskoleråd i samarbeid med KPMG lederkurs for sine rektorer, "Ledelse i 2000, og Ledelse i 2001."

Det ble etter lovforankringen avdekket et behov for å oppsummere erfaringer fra tidligere musikkskoler, kunstscoler og kulturskoler, og gi en nasjonal for kulturskoletilbudet. På bakgrunn av dette tok Norsk Kulturskoleråd initiativ til å utarbeide en rammeplan for kulturskolen på sitt landsmøte i 2000. Rammeplanen som ble utgitt i 2003 ble betraktet som et tilsvar på de manglende nasjonale føringer for innholdet i skoleslaget.

EMU-generalforsamling og Den Europeiske Ungdomsmusikkfestivalen i mai 2000 med over 10 000 deltakere er det største arrangement i organisasjonens regi noensinne.

I 2001 startet Norsk Kulturskoleråd i samarbeid med Norad det 4-årige kulturutvekslingsprosjektet "Umoja – The Cultural Flying Carpet". Gjennom tre år ledet også Norsk Kulturskoleråd et EU-støttet Nysirkusprosjekt som i tillegg til Norge involverte deltakere fra Sverige, Danmark, Holland og Belgia.

I perioden 2001-2003 ble det gjennomført et 3-årig prosjekt i kvalitetsutvikling som i 2005 ble oppsummert i boka "Bedre og bedre", og som legges til grunn for kulturskolerådets videreføring av arbeid med kvalitetsutvikling i kulturskolene.

På førjulsvinteren 2003 hadde Norsk Kulturskoleråd inngått avtale med Norsk Tipping om "Drømmestipendet". Første utdeling skjedde i 2004, og det er gjort avtale med Norsk Tipping om videreføring fram til 2008.

Årene 2004 – 2006 har stått i omstillingens tegn. Etter en 12-års periode med "Positivt Skolemiljø", ble fokus i 2004 satt på utviklingsprosjekter direkte innrettet mot kulturskolens plass og rolle i lokalmiljøet. Dette er i tråd med St. meld. 39 "Ei Blot til Lyst" og Stortingets behandling av denne. Norsk Kulturskoleråd ble av utdanningskomiteen definert som det kompetansesenter som skulle bistå kommunene i å utvikle sine kulturskoler til lokale ressursentra. Både KOM!, Kulturskolefokus og Kulturskolelagene har dette som sin målsetting.

Mange av organisasjonens medlemskommuner har opp gjennom årene signalisert et behov for å etablere nasjonale føringer for skoleslaget. Lovforankringen var et skritt på veien. Etter at den øremerkede statsstøtten og taket på skolepengene opphørte fra 2004, er behovet for forskrifter åpenbart. Dette er i dag det viktigste tema for organisasjonen, som en beskyttelse av selve skoleslaget – av "merkevaren" kulturskole. En sentral utfordring for organisasjonen er hvordan staten i en situasjon hvor øremerket statsstøtte er fjernet, kan

komme i posisjon til å støtte kommunene økonomisk i arbeidet med å utvikle og drifte kulturskolene.

Norsk Kulturskoleråd ser det også som nødvendig å søke om økning i bevilgningene fra Staten for i større grad å kunne innfri forventningene til et nasjonalt kompetansesenter for kulturskoleutvikling.

3.2 Historiske fakta

Medlemsutviklingen

Før representantskapsmøtet i 1976 var det godkjent 43 medlemsskoler, som til sammen hadde 11 192 elever.

I 2006 har Norsk Kulturskoleråd 411 medlemskommuner, som igjen har kulturskoler med nærmere 118 000 elevplasser (GSI-statistikk skoleåret 2005/06).

Valgte ledere

1973 – 1982	Jørg Johnsen
1982 – 1984	Harry Rishaug
1984 – 1986	Odd Eikemo
1986 – 1988	Kåre Opdal
1988 – 1994	Åsvald Solheim
1994 – 1998	Øyvind Schanke
1998 – 2004	Lidvin Osland
2004 -	Per-Eivind Johansen

Daglige ledere

1973 - 1989	Jørg Johnsen
1989 - 2004	Wilhelm Dahl
2004 -	Harry Rishaug

Utredninger og utvalg

Fra Braset- til Eikemo-utvalget

I årenes løp er det gjort et omfattende utredningsarbeid der norske kulturskoler har vært drøftet og debattert. Norsk Kulturskoleråd har vært en aktiv premissleverandør i mange av prosessene. For å få et bilde av den historiske utviklingen og de problemstillinger som har vært reist, gjengis de viktigste her.

4.1 Brasetutvalget (1975)

Norsk Kulturskoleråds første funksjonsår var sammenfallende med Braseth-utvalgets utredningsperiode. Innstillingen fra dette utvalget, ledet av skolekonsertsjefen i Rikskonsertene Leif Braset, fikk stor innflytelse på musikkskoleutviklingen utover i 70-årene. Utvalget pekte på nødvendigheten av å opprette musikkskoler i alle kommuner for å sikre muligheter for et rikt kulturliv i lokalmiljøet. Utvalget mente at de kommunale musikkskolene måtte samordnes med det offentlige skoleverket for at tilbudet om musikkopplæring skulle nå ut til alle barn og unge.

Statens musikkråd oppnevnte en arbeidsgruppe – Hagenutvalget – som ut fra Brasetutvalgets innstilling la fram "Kommunal musikkopplæring – lærerbehov – organisering av stillinger – lærerutdanning – utdanningskapasitet". (Juni 1981)

4.2 Samordnet musikkforsøk (1974 - 1981)

Forsøksrådet for skoleverket gav i 1974 den første bevilgning til "Samordnet Musikkforsøk i Trondheim", senere utvidet til å omfatte kommunene Bjugn og Sandnes. Forsøket pågikk i perioden 1974-81, og kom i hovedsak til å dreie seg om utviklingen av musikkskolevirksomheten i de tre kommunene. Forsøket bekreftet og befestet den ideologi som fortsatt ligger til grunn for kulturskolevirksomheten, med åpent opptak og lave skolepengesatser som sosiale grunnpilarer. Det ble også utviklet gruppeundervisningsopplegg for en rekke instrumenter som både imøtekom kravene til god utnyttig av fagpersonalet, og et kvalitativt godt faglig tilbud. Sentralt i forsøket sto modeller for samarbeid mellom musikkskole, grunnskole og lokalt musikkliv.

Grunnskolerådet utarbeidet på bakgrunn av forsøksvirksomheten, Grunnskolerådets informasjonshefte nr 25 /1983: "Kommunal musikkopplæring", som i særlig grad omhandlet organisering og samordning av musikkopplæringen på grunnskolenivå.

4.3 Kommunal musikkskolevirksomhet (1985)

Norske Kommuners Sentralforbund tok i 1984 initiativ til en arbeidsgruppe for å vurdere ulike sider ved kommunal musikkskolevirksomhet. Gruppen la i desember samme år fram sin utredning i Kommunal rapport 2/85.

- Vurdering av retningslinjer og organisasjonsmodeller for musikkskolevirksomhet.
- Vurdere musikkskolenes økonomiske situasjon og utgiftfordelingen mellom kommune, fylkeskommune, stat og elev
- Vurdere inntak til og kvaliteten på undervisningen ved kommunale musikkskoler
- Fremme forslag til hovedretningslinjer for musikkskolevirksomheten

Utvalget la i rapporten fram forslag til kommunene om retningslinjer til drift av musikkskoler, organisatorisk, økonomisk og faglig. Det ble bl.a. foreslått en beregningsmodell for minstetimetall, og tilrådd at egenbetalingen for elevene ikke overskred kr 500 pr elevplass pr år. Sentralforbundets styre karakteriserte innholdet i rapporten som "nyttig veiledning på det praktiske plan for kommunene i deres arbeid med organisering av kommunale musikkskoler.

4.4 Rammeplan for kommunale musikkskoler (1989)

På nytt ble det i regi av Kommunenes Sentralforbund utarbeidet et dokument av stor betydning for musikkskolene. Rammeplanen for musikkskolene ble en viktig veiviser for politikere og skolens faglig ledelse i utviklingen av de kommunale musikkskolene. Her fant musikkskolene et faglig materiale som kunne benyttes i utarbeiding av lokale planer for virksomheten.

4.5 Dugstadutvalget (1989)

I 1988 ble det nedsatt et utvalg med skoledirektør i Sør-Trøndelag Bodil Skjånes Dugstad som leder. Dugstadutvalget (1988 – 89) la fram innstillingen "Musikkskolene, en dynamo i det lokale skole- og kulturmiljøet". Utvalget hadde som mandat å gi en analyse av musikkskolenes utvikling og virksomhet. Det viste til at musikkskolene, i tillegg til sin egenverdi, også hadde positive ringvirkninger for barnehage, skole, kultur – og fritidssektoren. Undervisningen foregikk ofte desentralisert og bidro til en berikelse av nærmiljøet. Utvalget viste også til at virksomheten kan sees på som forebyggende arbeid blant barn og ungdom.

Dugstadutvalget ønsket fortsatt bruk av øremerkede midler og anbefalte en fast fordelingsnøkkel mellom stat, kommune og brukere med henholdsvis 45/45/10 % av utgiftene pluss en særskilt øremerking til funksjonshemmede. Det ble anslått at musikkskolenes tilbud burde være for alle barn og unge, og at et åpent tilbud kunne komme til å omfatte 30 % av barn i grunnskolealder.

4.6 Forsøk med kunstsikoler for barn og unge (1989-1993)

Forsøket var et samarbeid mellom Grunnskolerådet og Norsk Kulturråd, og hadde som målsetting å utvide tilbudet til barn og unge innen visuell kunst og estetikk, skape møteplasser mellom barn/unge og kunstnere og finne fram til best mulig utnyttelse av profesjonelle kunstneres og grunnskolens ressurser. Det ble gjennomført forsøk i 10 kommuner, hvor én var et samarbeidstiltak mellom tre kommuner.

4.7 Kulturskolehåndboka (1996)

Norsk Kulturråd utgav i 1996 Kulturskolehåndboka i samarbeid med Norsk Musikkskoleråd. Den omhandler i særlig grad etablering og utvikling av kunst og kulturskoler, og var et viktig dokument i prosessen fram til å definere dagens kulturskole. Prosjektene "Kunstskoler for barn og unge" og "Musikk- og kulturskoleprosjektet" var sentrale som utgangspunkt for håndboken.

4.8 Broen og den blå Hesten (1996)

Samarbeidet mellom statsrådene Åse Kleveland i Kulturdepartementet og Gudmund Hernes i Utdanningsdepartementet for å styrke de estetiske fagene i grunnskolen, resulterte i handlingsplanen "Broen og den blå Hesten".

Planen var tenkt som et konkret hjelpemiddel i oppfølgingen av bl.a. Stortingsmelding 61 (1991-92) "Kultur i tiden" og Stortingsmelding 40 (1992-93) "...vi smaa, en Alen lange".

Dette dokumentet er vesentlig for forståelsen av den politiske tenkningen omkring forholdet mellom grunnskole, nærmiljø og kunst - og kulturinstitusjonene, herunder de kommunale kulturskolene, som utgangspunkt for å skape et helhetlig oppvekstmiljø for barn og unge.

4.9 Eikemoutvalget (1998)

I St. meld. nr 40 (1992 – 93) "...vi smaa, en Alen lange", hadde det blitt uttrykt som et mål å få opprettet et kulturskoletilbud i alle kommuner, dessuten at omfanget av musikkskolevirksomheten skulle tilsvare minst 30 % av alle barn og unge i skolepliktig alder.

På bakgrunn av denne meldingen og lovfestingen, ønsket Utdanningsdepartementet en utredning som kunne oppsummere de erfaringer som var gjort så langt, få fram ideer til hvordan musikk - og kulturskoletilbudet skulle organiseres, og hvilket innhold det skulle ha.

For å gjennomføre disse oppgavene ble det nedsatt ei arbeidsgruppe. Den skulle se på innhold i og organisering av kommunale musikk- og kulturskoler, og komme med forslag til en veiledning for kommunene. Utvalget, med Odd Eikemo som leder, leverte sitt arbeid 23. april 1998 under tittelen "Kulturskolen – kunststykket i kommunenes satsing for et rikere lokalmiljø".

Arbeidsgruppens konkrete forslag dreide seg om omfang av musikk- og kulturskoletilbudet, innhold, ledelse, personalbehov, praktisk organisering og tilgjengelighet, interkommunalt samarbeid, nasjonale tilbud og samarbeid innad i egen kommune.

Ut over mandatet valgte gruppen også å komme med et innspill i forhold til økonomiske konsekvenser hvor de bl.a. anbefalte den fordelingsnøkkelen som var foreslått fra Dugstadutvalget med 45 /45/10 % fordeling av kostnadene mellom stat, kommune og foresatte (skolepenger).

Storting og regjering

Fra lovforankring til Soria-Moria erklæring.

Myndighetene har gjennom lovfesting i 1997 gitt kulturskolene en økt status. De siste års stortingsmeldinger som omtaler kulturskolene gir uttrykk for store forventninger både til kommunene, kulturskolene og organisasjonen Norsk Kulturskoleråd.

Meldingen som ble omfattet med størst spenning var St. meld 39. Den var resultatet av at Stortinget gjennom flere år hadde ønsket å få en nasjonal utredning om kulturskolene, med sikte på at skoleslaget fortsatt burde styrkes og befestes i kommunene. For kulturskolenorge var nok meldingen en skuffelse, da den ikke beskrev konkrete tiltak som skapte trygghet for utviklingen videre. Forsatt ble lovparagrafen opplevd som utilstrekkelig til å sikre kulturskolens egenart som skole.

Det var derfor med interesse og ny forventning mange i kulturskolene og blant brukergruppene våren 2005 fikk presentert "Kulturløftet" som for første gang satte kulturskoletilbudet på den politiske dagsorden i en valgkamp. Etter at Regjeringen i sin Soria-Moria erklæring bekreftet sitt engasjement for kulturskolene ved å hevde at "regjeringen vil at alle barn skal ha plass i kulturskolen til en rimelig pris" er de høye forventningene opprettholdt.

Loven, meldingene og regjeringserklæringen er sentrale politiske dokumenter i kulturskolesaken. De er her gjengitt som basismateriale i analysen av de statlige myndighetenes ambisjoner med kulturskolene, og Norsk Kulturskoleråds rolle i den sammenheng.

5.1 Opplæringsloven §13 – 16

Opplæringsloven omfatter grunnskoleopplæring og videregående opplæring i offentlige skoler og lærebedrifter, og private grunnskoler som ikke mottar statstilskudd etter friskoleloven.

Formålsparagrafen § 1-2 omtaler skolens ansvar for å utvikle evnene og forutsetningene til elevene, åndelig og kroppslig, utvikle kjennskapet til den nasjonale kulturarven og støtte opp under et felles kultur- og verdigrunnlag. Opplæringen skal tilpasses den enkelte elevs forutsetninger.

Først i Opplæringslovens § 13-6 finner en den såkalte "kulturskoleloven":

«Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles»

I St. meld. Nr 39 sies det senere om det som skjedde i forarbeidet til denne lovparagrafen:

"For å få innarbeidet en paragraf om musikk- og kulturskoler i lov om grunnskolen, kom det i en periode, fra ulikt hold, innspill både til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og

Stortinget. Ved behandling av Ot. prp. nr. 38 (96-97) Om lov om endringer i lov 13. juni 1969 nr. 24 om grunnskolen m.m., jf. Innst. O. nr. 95 (96-97), foreslo flertallet i komiteen å forankre musikk- og kulturskolene i en lovtekst som skulle tas inn i grunnskoleloven. Da lovparagrafen ble vedtatt i Stortinget hadde den minimalt med forarbeider. Det førte til at lovens intensjon var lite utdypet, og lovteksten hadde ikke vært med i høringsrunder før endring av grunnskoleloven."

To bestemmelser i Opplæringsloven gjelder også for musikk - og kulturtilbudet. Det er § 14-1 om tilsyn og § 15-1 som informerer om forvaltningsloven. Ellers gjelder ikke opplæringslovens regler for musikk- og kulturskoletilbudet. Dette betyr blant annet at lærere som underviser i slike skoler, ikke er omfattet av kompetansekravet i § 10-1 med forskrifter, og at rektorkravet i § 9-1 heller ikke gjelder.

Lovparagrafen medførte at nedleggingstruslene som kom hadde kommet hvert eneste år, nå (så godt som) forsvant. Dessuten måtte kommuner som til da ikke hadde gitt et kulturskoletilbud, starte opp.

5.2 Stortingsmelding nr.39 "Ei blot til Lyst" (2004)

Stortingsmelding 39 omhandler i hovedsak skolens rolle som kulturbærer og arbeid med kulturelle aktiviteter i og i tilknytning til grunnskolen. Det vises til betydningen av et aktivt samspill mellom skolen, hjemmene og institusjoner og organisasjoner i lokalsamfunnet for å gi barn og unge et godt fundament for å tilegne seg et bredt spekter av kulturelle aktiviteter. Ett kapittel omhandlet kulturskolene spesielt.

Meldingen peker på at utfordringen i det videre arbeidet er å lykkes med et godt samarbeid mellom grunnskolen, kulturskolen og det øvrige kulturliv. Det hevdes at det er kommunen som skoleeier for begge skoleslagene som har mulighet til å utvikle musikk - og kulturskolene til å bli ressursentra for grunnskolene i kommunen, slik det allerede har skjedd i noen kommuner. Kulturskolens rolle vil da endres fra i hovedsak å være et tilbud for "de få utvalgte" elevene til også å bli en kulturell drivkraft for alle grunnskolene i kommunen. Dette gir retning for musikk - og kulturskolens muligheter også som aktiv aktør i utvikling av Den kulturelle skolesekken lokalt. Et tilbud der musikk - og kulturskolen i utstrakt grad gir et breddetilbud til både den offentlige skolen og kulturlivet ellers, vil kunne favne videre enn i dag. Med den fleksible og utvidede skoledagen som etter hvert tas i bruk i grunnskolen, vil det også åpne for økt samarbeid, blant annet ved å legge deler av den generelle musikk - og kulturskoleundervisningen inn i en utvidet skoledag. Det kan også gi rom for bedre sambruk av lærerressurser med skolen. Staten ønsker å legge til rette for erfaringsspredning av gode eksempler på ulike former for samhandling.

I sin behandling av meldingen gikk utdannings - og forskningskomiteen mer inn på både elevperspektivet og det samfunnsmessige perspektivet i forhold til utviklingen av kulturskolene.

"Komiteen ser at fremveksten av kulturskoler i kommunene har stor verdi for lokalsamfunnet som kulturformidlingsinstitusjon. Kunstnerisk utfoldelse gjennom elevaktiviteter bidrar etter komiteens mening til å bygge nærmiljøet på en positiv måte og er en ressurs for det øvrige kulturlivet lokalt. Kulturskolen representerer et skoleslag der elevene får delta ut fra egne forutsetninger og evner og uten opptakskrav. Det er etter komiteens mening viktig at kulturskolen er et sted der barn og unge får oppleve det å lykkes gjennom positiv utvikling av egen ferdighet og kompetanse.

Komiteen vil understreke at breddesatsingen er en svært viktig side ved kulturskolens virksomhet. Samtidig ser komiteen at den store bredden også skaper talenter som får mulighet til å utvikle seg videre gjennom det øvrige utdanningstilbudet og kulturinstitusjoner som er etablert. Fremveksten av kulturskolene har gitt god rekruttering til musikklivet, og mange unge som har fått gjennomslag både nasjonalt og internasjonalt har sin fortid som elever ved kulturskolene". (Inst.S.nr.131 (2003-2004) kap 2..3 Kulturskolen)

Om Norsk Kulturskoleråd

Departementet la i meldingen fram følgende forslag til tiltak som innbefattet Norsk Kulturskoleråd:

- Gjennom Norsk Kulturskoleråd bidra til å sikre at musikk- og kulturskolene reflekterer samtidens kulturelle mangfold, både når det gjelder det flerkulturelle aspektet og moderne kulturelle uttryksformer.
- Spre gode eksempler på ulike former for samarbeid mellom SFO, musikk- og kulturskolene og frivillige organisasjoner gjennom blant annet Nettverk for SFO.
- Gi Norsk Kulturskoleråd i en avgrenset periode i oppdrag å være nasjonalt og regionalt veiledningsnettverk for musikk- og kulturskolene.

I meldingen ble kulturskolerådet beskrevet som en utviklingsorientert og nytenkende organisasjon som besitter en bred kompetanse og som gjennom mange år har mottatt øremerkede tilskudd for å drive med utviklingstiltak i kommunene

Videre pekte stortingsmeldingen på at rådets kompetanse gjennom en større grad av samhandling med Læringssenteret (fra juli 2004 Utdanningsdirektoratet) og samarbeid med høyskolene og andre fagmiljøer kunne utnyttes bedre.

Komiteen fant å ville understreke kulturskolerådets betydning enda sterkere og slo fast:

"at kulturskolerådet gjennom sin utviklingsavdeling har stor kompetanse på nettverksbygging og utviklingsarbeid innen sentrale kunstarter og blir mye brukt til utviklingstiltak i kommunene".

"Dette er bakgrunnen for at flertallet foreslår at Norsk Kulturskoleråd som organisasjon bør styrkes og videreutvikles til det kompetansesenter som nasjonalt skal bistå kommunene faglig."

Innstillingen understreker det svært gode arbeidet kulturskolerådet har gjort for å utvikle kulturskolenes kvalitet og innhold gjennom de siste 20 årene.

"Norsk Kulturskoleråd har som kulturskolekommunenes interesseorganisasjon vært en viktig pådriver overfor politiske myndigheter og overfor sine medlemmer for å tydeliggjøre og videreutvikle kulturskolenes viktige funksjon som kulturinstitusjon lokalt....

I innstillingen peker flertallet i komiteen på

at Norsk Kulturskoleråd i arbeidet med å styrke musikk- og kulturskolene til lokale ressursentra har gjort et solid arbeid gjennom rammeplanen som blir betegnet som viktig i det videre utviklingsarbeidet på området."

Om demonstrasjonskulturskoler

I meldingen vises det til at noen musikk - og kulturskoler har fått en uoffisiell status som "mønsterskoler". Disse har i eget fylke, landsdel eller nasjonalt stått frem som foregangsskoler og fått oppmerksomhet og besøk av andre som ønsker å trekke veksler på de erfaringer som der er gjort.

Også her fant komiteen å ville understreke kulturskolerådets betydning:

"I Innstillingen hevdes det at det er viktig å spre kunnskap om de gode eksemplene, og at Norsk Kulturskoleråd gjennom sitt nettverk har stor kunnskap om det utviklingsarbeidet som skjer regionalt og lokalt."

Flertallet deler i denne sammenheng departementets forslag om å tildele noen kulturskoler status som demonstrasjonsskoler. Videre mener flertallet at tildeling av status som demonstrasjonsskole eller mønsterskole følger samme prosedyre som for grunnskolen, men at Norsk Kulturskoleråd er den faglige instansen i vurderingen av søknadene”

Om talentutviklingsprogram

Meldingen viste til at det etter vedtak i Stortinget i 2003 ble etablert et forsøksprosjekt for å ivareta Norges beste musikk talenter. Programmet Unge Musikere gir spesielt talentfulle ungdommer i alderen 13-19 år et supplement til undervisningen de mottar på sin lokale musikk - og kulturskole, videregående skole eller privatopplæring. Programmet er beregnet å gi de fremste elevene ekstra utfordringer og muligheter, ut over hva musikk - og kulturskoler eller videregående skoler normalt har mulighet til.

I innstillingen til Stortinget sa komiteen om dette at den var tilfreds med at Regjeringen hadde fulgt opp Stortingets målsetning om å starte arbeidet med et treårig talentutviklingsprogram for unge musikere i alderen 13 - 19 år. I 2004 ble det avsatt 2 mill. kroner til programmet som ble – og fortsatt blir ledet av Norges musikkhøgskole. Programmet omfatter hele landet gjennom et samarbeid mellom statlige høyskoler med utøvende musikkutdanning.

Komiteen sa videre:

Komiteen vil understreke at kulturskolene skal ha en viktig rolle i talentutviklingsarbeidet.

Komiteen merker seg at kulturskolene har utviklet mange spennende tilbud innen andre kunstarter i tillegg til musikk. Innenfor områder som teater, billedkunst, dans og film/animasjon skapes unge talenter som også bør få mulighet til videreutvikle sin kunstart.

Komiteen ber derfor departementet, i samarbeid med de kompetanse- og utdanningsmiljøer som er ledende innen de aktuelle kunstfagene, og med kulturskolene, sette i gang arbeid med talentutviklingsprogram for unge mellom 16-19 år innenfor utvalgte kunstformer.

Komiteen mener en slik forsøksordning vil kunne gi muligheter for å få frem og dyrke talentene gjennom at de unge talentene får godt kvalifiserte veiledere på et tidligere tidspunkt enn i dag. Komiteen forutsetter at programmet evalueres.

De ulike tilskuddordningene

Meldingen behandlet også de ulike tilskuddordningene som eksisterer. I dag ytes det over statsbudsjettet midler til kulturskolene og Norsk Kulturskoleråd som organisasjon.

Kommunene får sitt tilskudd til de kommunale kulturskolene gjennom rammeoverføringen fra Kommunal – og Regionaldepartementet. Norsk Kulturskoleråd som organisasjon mottar to separate tilskudd fra Kunnskapsdepartementet. Det ene er til utviklingsarbeid over kap. 225 post 71 på 8,070 mill kr. Det andre til administrasjon bevilges over kap. 224 Fellestilltak i grunnskolen og videregående opplæring, post 70 Tilskudd og er en sekkepost der Norsk Kulturskoleråd forventer 2,3 mill i år mot 2,4 i 2005.

Tilskudd over denne posten går til landsomfattende tiltak i regi av offentlige og private organisasjoner som på ulike måter medvirker til å nå målene som er satt i loven, budsjettet og i læreplanen.

Her fant komiteens flertall å måtte gå langt i å understreke at Stortinget ikke hadde fulgt opp de innsjoneene som lå i Dugstad- og Eikemo-utredningene.

I Innst.S.nr.131 konstaterer komiteen flertall

...at Stortinget ikke har fulgt opp målsettingen for kulturskolene om finansieringsdeling mellom stat, kommune og foreldrebetaling på 45 pst. – 45 pst. – 10 pst. slik Eikemo-utvalget la opp til. I 2003 utgjorde den statlige finansieringen i gjennomsnitt om lag 15 pst., mens den kommunale andelen utgjorde 65 pst.

Komiteens medlemmer fra H, KrF, SV, Sp og V

mener at kommunene er best i stand til å disponere egne ressurser, og etter disse medlemmenes syn er det naturlig at kommunene selv fastsetter betalingen for ulike tilbud i kulturskolene. I tråd med flertallsmerknaden fra [B.innst.S.nr.5](#) (2003-2004) vil disse medlemmer likevel be departementet følge utviklingen nøye slik at foreldrebetalingen fortsatt har et nivå som sikrer at grupper av barn og unge ikke blir ekskludert fra å gjøre bruk av tilbudet, og at Stortingets målsetting om at minst 30 % av elevene i grunnskolen kan få et tilbud blir muliggjort, og ber Regjeringen melde tilbake til Stortinget på en egnet måte.

...Gjennom over 20 år har kulturskolene hatt øremerkede tilskudd. Dette tilskuddet har vært aktivitetsstyrt og har vært viktig for å øke tilbudene i kulturskolene

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Kulturskolene er mange steder ryggraden i det lokale frivillige kulturarbeid. Uten kulturskolene vil mange frivillige korps og kor ikke kunne opprettholde sin virksomhet fordi mange av aktørene ikke vil få den grunnleggende opplæring som kulturskolene gir. Det unike med kulturskolene som et tilbud til alle kan bare opprettholdes om en holder fast på at egenbetalingen skal holdes på et nivå som ikke støter ut barn fra familier med dårlig råd. Disse medlemmene mener derfor at det er et politisk ansvar å gi rammebetingelser som sikrer at kulturskolene skal være et tilbud til alle som ønsker det. Det ideelle hadde vært om tilbudet var gratis

... Disse medlemmene er bekymret for utviklingen når det gjelder foreldrebetalingen, og er imot at Regjeringen har fjernet taket på kulturskoleavgiften...Disse medlemmene vil fremheve kulturskolens overordnede målsetting om at alle barn og unge som ønsker det skal få en kulturskoleopplæring i samsvar med de evner og forutsetninger de har. For å oppnå dette ber disse medlemmene Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan tilbudet kan utvides til å omfatte alle,,

Det øremerkede tilskuddet har hatt en positiv effekt, fordi det har oppfordret til økt satsing på kulturskolen, og disse medlemmene er bekymret dersom det statlige incitamentet nå forsvinner helt...

I innstillingen peker utdanningskomiteens flertall på at

Midlene bevilget over kap.221 har vært svært viktig for å videreutvikle kulturskolene gjennom forsøk og prosjekter lokalt. Midlene har vært en stimulans til å utvide skoleslagets innhold og organisering, og til å utvikle modeller for samarbeid med grunnskole, skolefritidsordning og det lokale kulturlivet med frivillige lag og organisasjoner.

Flertallet viser til at søknaden til utviklingsmidler er høy og er uttrykk for stor interesse lokalt til å videreutvikle kulturskolen og styrke kompetansen. Flertallet mener videre det er viktig å spre kunnskap om de gode eksemplene, og at Norsk Kulturskoleråd gjennom sitt nettverk har stor kunnskap om det utviklingsarbeidet som skjer regionalt og lokalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at Norsk Kulturskoleråd under kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring, post 70, har fått et varierende tilskudd til administrasjon. Flertallet viser videre til merknad i [B.innst.S.nr.12](#) (2003-2004) under denne posten og ber departementet på denne bakgrunn opprette en egen post for administrasjonsmidler til Norsk Kulturskoleråd.

Dette er enda ikke fulgt opp av departementet.

Debatten i Stortinget

Stortinget behandlet meldingen 26. februar 2004. Saksordfører var senterpartiets Rune Skjelaaen. Det ble blant annet drøftet kulturskolerådets rolle ved utvelgelse av demonstrasjonsskole der Statsråd Kristin Clemet viste til mulige habilitetsproblemer dersom rådet både skulle tildele utviklingsmidler og godkjenne de som skulle bli demonstrasjonsskoler.

5.3 Stortingsmelding 38 "Den kulturelle skolesekken" (2004)

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal satsing hvor kulturtilbud og kulturformidling til barn og unge er et viktig kulturpolitisk tiltaksområde. Dette er et tilbud som skal gå til alle barn i grunnskolen og at det er opp til kommunene å legge til rette for et lokalt tilbud som er tilpasset egen kultur og identitet.

I innledningen til St.meld.nr 38 står det følgende om denne og St. meld 39:

"Dei to meldingane skal utfylle kvarandre og gje eit best mogleg bilete av kultursektoren sine utgangspunkt i den vidare utviklinga av Den kulturelle skulesekken på landsbasis, i den enkelte skule og kulturinstitusjon".

Utformingen av Den kulturelle skolesekken på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå er et sentralt emne i meldingen. Fylkeskommunen er tillagt et stort ansvar for regional samordning av tilbudene og for kommunal innsats.

Det pekes det på at arbeidet med Den kulturelle skolesekken kan gjennomføres i et samarbeid mellom grunnskolen, musikk- og kulturskolen og kulturlivet ellers. Dette krever at skoleeier ser ulike tilbud som del av en helhet og integrerer musikk- og kulturskolen i sine skolesekkprosjekt. Samarbeid og bruk av musikk- og kulturskolen kan styrke skolen sitt for- og etterarbeid i forbindelse med besøk av profesjonelle kunstnere i grunnskolen. Musikk- og kulturskolen vil kunne ha en sentral rolle for grunnskolen både i kraft av kompetansen og som koordinator for ulike kunst- og kulturarbeidere og kunstinstitusjoner som grunnskolene i kommunene ønsker å benytte seg av.

I kap 5 blir 5 fylkesmodeller og 3 kommunemodeller presentert. Kapitlet omhandler modeller for samarbeid mellom kultur og skole og kulturskolen er ikke definert inn som en aktør verken som skole eller kulturinstitusjon. Musikk- og kulturskolen i Trondheim er så vidt omtalt i forbindelse med storbymodellen i Trondheim.

I underkapittel 6.4 i meldingen tar man for seg lokal forankring og medvirkning. Dette kap omtaler kommunene som skoleeiere sitt ansvar for lokal forankring og eierskap til Den kulturelle skolesekken sett i lys av L97. Det pekes på at aktører i arbeidet på lokalt nivå er skoleeier – kommunen, den enkelte lokale skole, private og offentlige kunst- og kulturinstitusjoner, frie grupper, profesjonelle kunstnere, de kommunale musikk- og kulturskolene, private eiere av kulturminne, enkelte frivillige organisasjoner og kirken.

Både i Inst. S.nr. 131 og S. nr 50 kommenterer Stortinget kulturskolene i relasjon til Den kulturelle skolesekken.

I Innst.S.nr.50 slår kulturkomiteen fast

...at det i forbindelse med skolesekken må arbeides for en organisering og arbeidsdeling mellom skolene, lokale kulturinstitusjoner, lag og foreninger. Kulturskolene har etter komiteens oppfatning en viktig rolle i tilretteleggingen av Den kulturelle skolesekken både når det gjelder formidling, elevdeltakelse og pedagogisk kompetanse. Komiteen understreker den viktige rollen kulturskolene er tenkt å ha som lokale ressursentre på kulturområdet og at mange kulturskoler besitter stor kompetanse innen flere kunstarter. Dette gir etter komiteens mening store muligheter for å bruke kulturskolen aktivt i kulturformidlingen i skolen. Dette vil både sikre at de lokale ressursene utnyttes og at man får et lokalt preg på skolesekken.

I kulturkomiteens innstilling pekes det også på

...at det er den lokale forankringen som er basisen i Den kulturelle skolesekken og at det er i den enkelte kommune at kraften og initiativet til en satsing på kultur skal ligge. Komiteen mener at det også vil være behov for å styrke den samlede kulturkompetansen i grunnskolen, ved å la andre fagpersoner/-miljø komme inn i skolen. Det vises til at det i mange kommuner er etablert et godt samarbeid mellom grunnskolen og viktige fagmiljø, som for eksempel kulturskolene, bibliotekene og lokale museum.

Når det gjelder innholdet i Den kulturelle skolesekken viser komiteen til viktigheten av et godt samarbeid mellom skole og kulturskole, lokale kunstnere, musikere, museum og bibliotek.

Flertallet bemerker at det i tillegg er viktig at representanter for aktuelle høgskoler, kulturinstitusjoner og fylkets kulturskoleråd er involvert i samarbeidet på fylkesnivå. Dette er for å sikre at tilbudene er av god kvalitet, har forankring i et bredt nettverk, og er i samsvar med målsettingene.

5.4 St.meld.nr.48 "Kulturpolitikken fram mot 2014" (2002-2003)

St.meld. 48 er et dokument som på bred basis skisserte regjeringens kulturpolitikk i den kommende 10-års periode. Meldingen tar ikke opp kulturskolenes rolle i kulturpolitikken. Den viser imidlertid til at utbyggingen av de kommunale musikkskolene skjøt fart fra 1970-tallet. I tillegg henviste denne både til St. meld. 38 og 39.

I Kulturkomiteens behandling av meldingen konstateres at Norge har et blomstrende musikkliv preget av bredde, mangfold, høy kompetanse og meget god tilgang av unge musikere. Komiteen mener dette har sammenheng med flere forhold, men la særlig vekt på det brede tilfanget kulturskolene representerer, sammen med gode muligheter for videre utdanning frem til høgskolenivå.

Komiteen viser til at kulturskolene spiller en svært betydningsfull rolle i rekrutteringen til musikkfeltet og annet kulturarbeid. Dette har ifølge komiteen utviklet Norge som kulturnasjon og bidratt til å gi mange en profesjonell karriere. Videre slår komiteen fast at kulturskolene er viktige virkemiddel som må sees i en kulturpolitisk sammenheng.

5.5 Stortingsmelding nr.30 "Kultur for læring" (2005)

"Kultur for læring" er den siste reformen i skoleverket så langt. Det viktigste å merke seg i denne sammenheng er begrepene "basiskompetanse" som er tatt i bruk. Meldingen fremhever det å kunne uttrykke seg muntlig, lese, skrive, regne og bruke digitale verktøy. Slike ferdigheter er nyttige og nødvendige for å skape materielle verdier, men de åpner

også veier til dannelse og livskvalitet som ellers ville vært stengt. Den varsler en omfattende satsing på kompetanseutvikling i skolen. Skolen skal utvikles i dialog med dem som har sitt daglige virke i og for skolen. Meldingen omtaler ikke de estetiske fagene spesielt, men peker på at flere av høringsinstansene har ønsket at den estetiske dimensjon skal synliggjøres som en del av kvalitetsutvalgets foreslåtte basiskompetanse.

Departementet legger til grunn at kunst og kultur har en stor egenverdi og mener at estetiske fag derfor skal ha en sentral plass i skolen. Skolen er en kulturbærer og en kulturarena, og den skal åpne dører til mer og ny kunnskap. Videre peker departementet på at barn og unges kreativitet og nysgjerrighet er en kraft som er av stor betydning for lærelysten, læringsutbyttet og de utøvende og skapende aktivitetene i skolen. Kunst - og kulturopplevelser har stor betydning for den enkelte elevs personlige utvikling og livskvalitet. Kulturelle emner og estetiske fag er viktige virkemidler for å skape kulturell forståelse.

Videre peker meldingen på at det er god rekruttering til og stor konkurranse om å bli tatt inn til høyere kunstfagutdanninger. Det hevdes at de kommunale kulturskolene flere steder har utviklet seg til å bli kulturpedagogiske ressursentre for skolene. Kulturskolen spiller en avgjørende rolle mange steder for det lokale kulturlivet samt at det vises til lovforankringen og stortingsmelding 39 i forhold til organiseringen av skoleslaget.

Meldingen viser også til at Den kulturelle skolesekken skal bidra til å styrke og vireliggjøre den estetiske dimensjonen i opplæringen og at målet med tiltaket er å sikre elevene i grunnskolen profesjonelle kulturtilbud og heve elevenes kompetanse.

5.6 Soria-Moria erklæringen

Allerede i valgkampen før valget høsten 2005, lanserte de tre samarbeidspartiene Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet "Det store kulturløftet", der kulturskolene ble holdt fram som et viktig satsingsområde. Da de kom i regjeringssposisjon i oktober, ble dette fulgt opp i den såkalte Soria Moria - erklæringen der de uttalte:

Regjeringen vil at alle barn skal ha et tilbud om plass i kulturskolen til en rimelig pris.

Dette utsagnet har skapt store forventninger i kulturskolesektoren og sees på som uttrykk for en vilje fra Regjeringens side til å iverksette konkrete tiltak i tråd med andre viktige politiske kampsaker.

Statsråden har etter et møte den 18. januar 2006 invitert Norsk Kulturskoleråd til videre dialog om kulturskolenes situasjon. Sentralstyret vil i den sammenheng vektlegge behovet for utarbeiding av forskrifter som ivaretar kulturskolenes faglige og sosiale profil i alle norske kommuner. Dette må anses som et statlig ansvar. Staten må også sørge for at økonomien gjør det mulig for kommunene å gi et tilbud som omfatter alle interesserte barn og unge.

Medlemmenes forventninger

Kulturskoleutvikling.

6.1 Landsmøtet 2004

Allerede på landsmøtene i 1998, 2000 og 2002 ble det lagt fram saker som innebar ønsker om en organisasjonsmessig gjennomgang, og der det fra flere hold ble stilt spørsmål med ressursfordelingen mellom det sentrale og regionale nivå i organisasjonen.

På Landsmøtet i 2004 gav delegatene tilslutning til at et arbeid med en organisasjonsutredning som var iverksatt av det sittende styre ble fulgt opp ved å trekke inn representanter for fylkesavdelingene.

I sak 5.1 fikk følgende forslag fra Rogaland tilslutning:

Norsk Kulturskoleråd skal fortsette sitt arbeid for å styrke utviklingsarbeidet i kommunene. Innen landsmøtet i 2006 presenterer sentralstyret en utredning som vurderer forholdet mellom utviklingsmidler kommunalt/lokalt og nasjonalt, sett i lys av landsmøtets signaler om å øke den lokale andel.

I sak 5.2 ble følgende forslag fra Oslo og Akershus vedtatt:

Norsk Kulturskoleråd vil i den videre utvikling av organisasjonen arbeide for en styrking av arbeidet i fylkene. Det vurderes om organisasjonens fagkonsulenter bør ha sitt arbeidssted i fylkene. For å utrede dette utvides den eksisterende utredningsgruppe med representanter fra fylkesavdelingene.

Et forslag fra fylkesavdelingen i Rogaland i sak 5.3 om å desentralisere tildelingen av prosjektmidler fikk ikke flertall, men ble vedtatt oversendt styret.

De tre fylkesavdelingene i Buskerud, Telemark og Vestfold la fram et forslag for Landsmøtet om å kunne bli slått sammen til en region. Dette ble ikke umiddelbart godkjent, men resulterte i følgende vedtak:

- 1. Landsmøtet gir dispensasjon i 2 år til BTV til å prøve ut samordningen som skissert.*
- 2. Landsmøtet ber om at det på landsmøtet i 2006 legges frem en sak på bakgrunn av en evaluering av denne samordningen.*

I en egen sak som omhandlet medlemskontingentene godkjente Landsmøtet videreføring av nåværende ordning for 2005 og 2006, og ba styret legge frem en utredning om saken til neste landsmøte.

Landsmøtevedtakene inngikk i det materiale som ble lagt til grunn for PwC - rapporten.

6.2 Brukerundersøkelsen 2004

Brukerundersøkelsen ble gjennomført elektronisk på Norsk Kulturskoleråd sine hjemmesider våren 2004. Det kom svar fra 199 kommuner. Undersøkelsen ble av tekniske grunner begrenset til en form for "meningsmåling" med avkryssing på en skala fra 1 til 6, med 1 som det dårligste / eller uenig og 6 som det beste / enig.

Hele 71 % av svarene kom fra kommuner med kulturskoler med mindre enn 300 elevplasser.

I det store og hele gav undersøkelsen inntrykk av at medlemmene var rimelig godt fornøyd med den hjelp og støtte de hadde fått fra sentralledet i forbindelse med faglige spørsmål og i regelverk og økonomi. Svarene viste imidlertid at fylkesavdelingene ble ansett som enda mer betydningsfull på disse områdene.

Innflytelsen i organisasjonen ble vurdert som større på fylkesplan enn i forhold til sentralledet.

Det ble uttrykt tilfredshet med at organisasjonen sentralt fremtrer som en viktig samarbeidspartner, legger opp til konferanser og har et godt kurstilbud. Mange verdsatte at organisasjonen hadde utarbeidet Rammeplanen, og mente at medlemsbladet Kulturtrøkk gav et tilfredsstillende bilde av det som skjer i sektoren. Et flertall svarte at de i en viss eller stor grad brukte hjemmesidene.

Flere ville ha ønsket å delta i de prosjekter organisasjonen sto for, spesielt kvalitetsutvikling, men også kulturminne, "Nysirkus" og Norad-prosjektet "Umoja".

6.3 Innspillene til PwC-rapporten.

PwC-rapporten definisjon av kjemeoppgavene

Gjennom sine møter med organisasjonsutvalget hadde Trygve Sivertsen (PwC) kommet fram til at hovedutfordringene for Norsk Kulturskoleråd kunne sammenfattes i følgende punkter:

- *Hva bør være Norsk Kulturskoleråd sine kjemeoppgaver?*
- *Hvordan bør Norsk Kulturskoleråd organiseres for å løse disse?*
- *Hvilken kompetanse behøves i organisasjonen ut fra dette?*

Det var hans utgangspunkt i intervjuene med medlemmene i utvalget, og i den rapport han deretter utarbeidet der landsmøtevedtakene og de politiske dokumentene også ble lagt til grunn.

Samtlige fylkesavdelinger og to kulturskoler gav sine innspill til Sivertsens rapport og hans konklusjoner om veien videre. En del av punktene fikk bred tilslutning. På andre områder var det et betydelig språk i svarene, og i spørsmålet om å avvikle fylkesleddet en nærmest unison motstand.

Flere av svarene gav uttrykk for at rapporten kunne oppfattes provoserende og mer som et bestillingsverk enn som en nøytral analyse. Bl.a. var det skepsis til at kun organisasjonsutvalget var intervjuet, og at rektorer fra store skoler ble for toneangivende. I PwC-rapporten kom det også fram holdninger som kunne tolkes som en nedvurdering av skoleslagets ledere, noe flere beklaget.

Under Fylkesledermøtet på Gardermoen den 2. juni ble det orientert om styrets intensjon med å trekke inn en ekstern konsulent.

I sin rapport konkluderte Sivertsen med at Norsk Kulturskoleråd har følgende kjerneoppgaver (Punkt 4.6):

- Nettverksdannelser av kulturskoler i fnt spesielle tilbud, målgrupper, geografi, fag, kunstarter og skolestørrelse
- Faglig kvalitetsutvikling og veiledning i kulturskolene
- Strategisk påvirkning, lobbying og informasjon
- Nasjonale kommuneovergrepene utviklingsprosjekter
- Relasjonsbygging og formalisert samarbeid nasjonalt og internasjonalt
- Mediekontakt

I svarene fra fylkesavdelingene er det bred tilslutning til disse kjerneoppgavene, som utdypes og suppleres i svarene som er listet opp nedenfor.

Fylkenes syn på kjerneoppgavene

Oppgavene som ble framholdt var:

- *gjennom planmessig utviklingsarbeid å realisere Stortingets mål om å utvikle kulturskolene til lokale ressursentra for skole og kulturliv i kommunene, herunder bidra i forbindelse med Den kulturelle skolesekken.*
- *lobbyvirksomhet mot sentrale myndigheter, arbeide for forskrifter og at beløpet som legges inn i rammeoverføringen til kommunene, økes.*
- *kontakt med media, arr. av konferanser med politisk siktemål*
- *synliggjøre og markedsføre kulturskolevirksomheten, bl.a. gjennom bruk av nasjonale statistikker og analyser, og ivareta merkevarebyggingen*
- *å være pådriver for den kommende kulturloven, utarbeiding av forskrifter, forankre eierskap og faglig plattform (gjennom rammeplanen) politisk i kommunene*
- *medvirke til kompetanseutvikling ved å tilby faglige konferanser, kurs for ledere og fagpersonale. Drifte nettverk for ledere.*
- *styrke informasjon og veiledning ved bl.a. å gjøre intranettet åpent for medlemmene og utvikle et sentralregister for informasjon om og analyse av viktige utviklingstiltak*
- *organisere landsmøter, regionale møter og arbeide for en best mulig kommunikasjon internt i alle ledd av organisasjonen*
- *ivareta internasjonalt samarbeid, og sørge for at gode ideer, strategier og løsninger kommer norske kulturskoler til gode.*
- *arbeide for å realisere demonstrasjonsskoler*
- *etablere samarbeid med kulturlivets organisasjoner, og en dialog med høgre utdanning og forskning for å stimulere til utdanning, og forsøks- og utviklingsarbeid med relevans for kulturskolene.*

Spørreundersøkelsen på nettet

Det ble også utarbeidet en supplerende, nettbasert spørreundersøkelse for direkte å "måle stemningen" blant medlemsskolene når det gjaldt konklusjonene i PwC-rapportens kap. 4. Det kom inn 88 svar. En ser at rangeringene av svarene i den nettbaserte spørreundersøkelsen stemmer godt overens med synspunktene fra fylkesavdelingene.

Det er entydige negative reaksjonen på forslaget om å avvike fylkesavdelingene, men også forslaget om bruk av elever i instruksjonsarbeidet møter motforestillinger. Det siste spørsmålet burde vært delt i to, da det både omhandlet bruk av elever som instruktører og på bredden i kulturskolens fagtilbud. Det er også grunn til å merke seg at fordelingen av utviklingsmidlene med 50/50 til sentral og regional disponering ikke fikk en høyere score.

Snittsvarene er satt opp i rangert rekkefølge på en skala fra 1- uenig til 6-enig):

Snitt						Utsagn i PwC-rapportens kap. 4 Strategi for utvikling og omstilling
1	2	3	4	5	6	
Uenig					Enig	
				5,5		<ul style="list-style-type: none"> Vektleggingen av kontakt mot det sentralpolitiske miljø Strategisk påvirkning, lobbying og informasjon
				5,4		<ul style="list-style-type: none"> Følge med ressurstildelingen til kulturskolene i kommunene Mediekontakt
				5,3		<ul style="list-style-type: none"> Åpent, utviklende og forutsigbart arbeidsmiljø for ansatte i sentralledet Støtte kulturskolene i sitt kommunale påvirkningsarbeid
				5,2		<ul style="list-style-type: none"> Faglig kvalitetsutvikling og veiledning i kulturskolene Utvikle intranett Samarbeide med høyskoler og universiteter Nettverksdannelse av kulturskoler
				5,1		<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide strategiske planer for virksomheten Styrke kulturskolenes forvaltnings- og lederkompetanse
				5,0		<ul style="list-style-type: none"> Utvikle felles informasjonsregistre og statistikk
				4,8		<ul style="list-style-type: none"> Evaluerer, støtte og følge opp utviklingsprosjektene
				4,6		<ul style="list-style-type: none"> Nasjonale kommuneovergripende utviklingsprosjekter
				4,4		<ul style="list-style-type: none"> Relasjonsbygging og formalisert samarbeid nasjonalt og internasjonalt
				4,3		<ul style="list-style-type: none"> Samordne kontingentene til ett beløp Delegatsystemet og fullmaktssystemet for Landsmøtet gjennomgås på nytt og håndheves.
				4,2		<ul style="list-style-type: none"> Reformulere de overordnede målene for Norsk Kulturskoleråd Utviklingsmidlene søkes fordelt 50/50
				4,0		<ul style="list-style-type: none"> Innovative utviklingsaktiviteter for å sikre større bredde i fagtilbudet - involvere og ansvarliggjøre elever i instruksjonsarbeid
				3,0		<ul style="list-style-type: none"> planmessig avvikling av fylkesleddet og omdisponere ressursene

6.4 Fylkesavdelingenes synspunkter

Organisasjonen

Ingen av fylkesavdelingene gir uttrykk for at de ønsker å endre organisasjonskartet eller delegatsystemet vesentlig fra slik det er i dag. Fra Nordland vises det til at Norsk Kulturskoleråd er en interesseorganisasjon, ikke et offentlig direktorat.

Nord-Trøndelag mener organiseringen i hovedsak bør ligge fast til en eventuell regionalisering finner sted, og tilrår en fortsatt politisering av organisasjonen som grunnlag for økt status.

Vedtektenes forutsetning om at delegatene skulle møte på årsmøtene med fullmakt, ble presisert ved nyttår 2004. Nordland viser til at de stilte krav om fullmakter uten at dette opplevdes som problematisk. De peker på at det i hovedsak er rektorer som også går inn i valgte roller, og at det er en fordel at faglighet i organisasjonen ikke bare fins sentralt. Møre og Romsdal mener at antall delegater pr fylke kan reduseres for å minske fylkenes reiseutgifter.

Bergen kulturskole foreslår at organisasjonen endrer vedtektene slik at landsmøtet blir erstattet av et representantskap på 75 personer valgt av medlemskommunene, der en også tar hensyn til kommunenes størrelse.

Sentralledets rolle

I rapporten ble det forutsatt at sentrallet har ansvar for strategisk planlegging, ledelse, og lobbyvirksomhet, men også samarbeid med departement og Utdanningsdirektorat, Fylkesmann og KS. Dialogen med høgre utdanningsinstitusjoner om utdanning og forskning ble betonet, også oppfølging av kvalitetsarbeid og å tilby lederskoleing. Informasjonsvirksomhet er vesentlig. Kulturskolerådet sentralt bør også initiere og støtte lokalt forankrede utviklingsprosjekter, sikre evalueringen og stå for erfaringsspredning. Rollen som faglig høringsinstans må også ivaretas.

Etablering av demonstrasjonsskoler vil kunne danne grunnlag for veiledning, og styrke det viktige arbeidet med å synliggjøre kulturskolene i mediabildet.

Sentrallet må tillegges ansvaret for effektiv administrativ/økonomisk styring og koordinering av kulturskolerådets samlede ressurser. Flere peker på behovet for god samhandling mellom sentrallet og fylkesledd i utviklingen av det nettverk som er omtalt i rapporten. I denne sammenheng spiller konsulentene en nøkkelrolle. Sør-Trøndelag mener organisasjonen har gjort et godt arbeid innenfor utviklingsområdet og at utviklingsavdelingen må opprettholdes med tilstrekkelige stillinger. Dette fylket understreker at de ønsker et sterkt sentrallet. Rektorgruppen i Nordland vil at de må kunne hente personell fra fagavdelingene sentralt ut til kommunene.

Flere av fylkesavdelingene peker på og støtter Stortingets beskrivelse av Norsk Kulturskoleråd som et *kompetansesenter* for kommunene i utviklingen av kulturskolene. Sogn og Fjordane ønsker at kulturskolerådet sentralt skal kunne bistå kommunene og kulturskolene faglig, på en mye mer systematiske og bedre måte enn i dag. Det mener det er behov langt ut over det som i dag handler om kurs- og kompetanseheving. Konkret kompetanse på kulturskoledrift i sentrallet etterlyses av denne fylkesavdelingen. Fredrikstad kulturskole hevder at behovet for tverrfaglighet bør gis forsterket fokus i årene framover.

Behovet for at Sentrallet har bestiller - og regissørkompetansen ble understreket, likeledes oppgaven med å tilrettelegge et variert kurstilbud for lærere og ledere. Dette støttes av Finnmark, som likevel ønsker at arbeidsoppgavene og bemanning ved kursavdelingen må evalueres. Tiden har ifølge fylket gått fra modellen med en kursavdeling med fast ansatt personell på de forskjellige fagområder.

Organisasjonens pådriverrolle overfor kommunene når det gjelder kulturskolenes rammevilkår ble understreket. Dessuten bør en sentralt skaffe seg oversikt over aktuelle fagpersoner for kurs, prosjektledelse osv. Ved at organisasjonen medvirker aktivt i internasjonale nettverk kan informasjon om andre lands satsinger gi nyttig inspirasjon til medlemmene.

Oslo og Akershus påpeker nødvendigheten av at sentralleddets styre har politikere blant medlemmene, da disse har hovedvekt på politisk arbeid. Vest - Agder foreslår å drøfte om den sentrale administrasjonens geografiske plassering er den mest hensiktsmessige.

Avvikling av fylkesavdelingene

Ingen av fylkene gir sin tilslutning til forslaget om at fylkesavdelingene skal avvikles. Fylkesavdelingen oppfattes av mange, og kanskje spesielt de små skolene, som en ressurs og en viktig møteplass. For noen er dette det eneste ledd i organisasjonen de har møtt og søkt råd hos. Fylkesleddet trengs også for at sentralleddet skal kunne kommunisere med "grasrota". Det pekes på den betydelige dugnadsinnsats som gjøres på dette nivået i organisasjonen, og den verdi det har med et mellomledd med et så verdifullt bidrag på den kulturpolitiske og skolepolitiske arena for organisasjonen. Regionale organer bør kunne delegeres større ansvar/myndighet mht kursing/kompetanseheving ifølge BTV-regionen.

Det gis i rapporten uttrykk for at organisasjonen virket toptung. Dette bør derfor ifølge Vest - Agder gi rom for at en større del av midlene kan overføres til fylkesleddene for å anvende disse nærmere brukerne. Troms og Svalbard vektlegger også regionleddenes betydning så lenge en har mange små medlemskommuner, og mener dette må styrkes eventuelt på bekostning av det sentrale. Prosjektskaping bør kunne skje regionalt, og regionene kan gis ulike ansvarsområder. De mener også at regionleddet bør kunne søke partnerskap med fylkeskommunen.

I sitt forslag om avvikling av fylkesavdelingene la Sivertsen til "i sin nåværende form". Svarene fra fylkene er mer åpne for en slik retning. Alle peker på at det er nødvendig med et andrenivå i en landsomfattende organisasjon med så mange medlemmer. Flere påpeker at en seriøst bør kunne vurdere større regioner - spesielt for det politiske styringsnivå, men også for å kunne få til større, og dermed mer funksjonelle stillinger for konsulentene. Oslo og Akershus foreslår også at en i sterkere grad gjør regionstyret rektor/ledelsesbasert, da arbeidet i regionene bør være rettet innad i kulturskolene og ikke i første rekke politisk.

I svarene vises det til den forventede avvikling av fylkeskommunene til fordel for større regionale enheter, og at Norsk Kulturskoleråd må ta inn over seg dette i sin videre planlegging. Det pekes imidlertid på at noen av fylkene, spesielt i nord, allerede har en betydelig utstrekning.

Troms og Svalbard synes ikke det er riktig å avvente fylkeskommunens skjebne før en beslutning om kulturskolerådets videre utvikling. En endring i forhold til det midterste forvaltningsnivået fjerner ikke behovet for interkommunal samordning og samarbeid.

Ledelsen i Fredrikstad kulturskole støtter PwC-rapportens forslag om å legge ned fylkesleddet. De nåværende konsulentstillingene foreslås overført til styrking av sentralleddet. Dette vil ifølge kulturskolen gi et aktivt og sterkt sentrallidd i organisasjonen.

Lokale nettverk for ledere

Erfaringene med små rektorgrupper som samarbeidet tett i områder innenfor et fylke ble trukket fram som gode eksempel på faglig verdifulle løsninger lokalt. Bl.a. gjelder dette innenfor BTV-regionen, i Sør- og Nord-Trøndelag, Nordland og Oslo og Akershus. Dette mener flere bør ivaretas og stimuleres videre. Det er et behov for et nært faglig forum, både for lederne og for fagpersonalet. Disse nettverkene er også svært selvdrivne.

Konsulentordningen

Det er enighet om at fylkeskonsulentstillingene er for små. Flere er inne på behovet for økte ressurser til disse stillingene, og det faktum at to av fylkene gjennom lokal medlemskontingent ut over basisstillingen, finansierer ytterligere 20 % .

Møre og Romsdal mener at konsulentstillingene bør økes til 40 % om det så må skje på bekostning av stillinger i sentralletet. Det pekes på at det er i kommunene kulturskolene har sitt virke, ikke på Høvringen.

Sør-Trøndelag ønsker konsulent i 100 % stilling.

Andre viser til muligheten for samordning av disse stillingene imellom flere fylkesavdelinger. Oslo og Akershus, Hedmark og Østfold, som har samarbeidet om en konsulent, uttrykker stor tilfredsstillelse med de oppgaver som kan løses når denne stillingen er tilstrekkelig stor. Evaluering som er på gang i BTV-regionen (Buskerud, Telemark og Vestfold), vil kunne få fram erfaringer om effekten av at konsulenten i en region med tre fylker, kun har ett styre å forholde seg til.

I noen av de andre svarene pekes det også på at flere fylker bør kunne samarbeide om en konsulent. Finnmark ønsket dessuten at konsulentens rolle måtte bli styrket. Han eller hun må i større grad bli tatt vare på og inkluderes i sentralletets aktiviteter.

Rogaland påpeker at det må utarbeides ny instruks for konsulentene, da den gjeldende er svært vag.

De store skolenes rolle

Norsk Kulturskoleråd består i hovedsak av medlemskommuner med små kulturskoler, det store flertall med under 300 elever. Mange av skolene har rektorer i små stillinger, og lærere i tildels svært små deltidsstillinger.

De som uttaler seg, uttrykker skepsis til at de store skolene skal ha en utviklerrolle for de øvrige kulturskolene i regionen. Det hevdes at mange av de små skolene har fagmiljøer som kan være like berikende til kolleger i regionen.

Informasjonsvirksomheten

Det er flere som vektlegger behovet for å styrke den interne informasjonen i organisasjonen, bl.a. gjennom et mer tilgjengelig intranett der i første omgang kulturskolenes ledergruppe kan inngå sammen med de politisk valgte og de ansatte i organisasjonen.

Informasjon om "relevante trender" - som det vises til i analysen - kan ifølge Sogn og Fjordane like gjerne være vellykte satsinger i en kulturskole i distriktet som ideer fra utlandet. Et sentralregister vil kunne formidle dette.

Det er ulike holdninger i organisasjonen til betydningen av å ha et eget, papirbasert tidsskrift som "Kulturtrøkk". Medlemsundersøkelsen fra 2004 gav uttrykk for at bladet gir et tilfredsstillende bilde av hva som skjer i sektoren. Innspillene fra fylkene spriker fra tanken om å kunne fusjonere Kulturtrøkk inn i andre tidsskrifter (Oslo og Akershus) til sterk støtte for å bevare det (Rogaland).

Internasjonalt og flerkulturelt arbeid

Flere understreker i sine svar at organisasjonen også må ha et internasjonalt siktemål med sitt arbeid. I PwC-rapporten sies det at det internasjonale engasjementet bør avgrenses til systematisk nettverksbygging og idéutveksling. Internasjonale prosjekter som "Umoja"

oppleves bare i begrenset grad å komme de kommunale kulturskolene til gode. Hordaland støtter dette, og tilrår at internasjonalt engasjement avgrenses til nettverksbygging. Sogn og Fjordane setter spørsmålstegn ved utviklingsprosjektene og størrelsen på satsingen i utlandet. Finnmark ville ønske færre store "prestisjeprosjekter" og heller bruke ressursene til å utvikle modeller for framtidig samarbeid direkte mellom norske kulturskoler og beslektede skoler i andre land. De trakk fram den store kontakten mellom kulturskoler i eget fylke og i Nordvest Russland.

Oslo og Akershus ønsker at organisasjonen skal innhente internasjonal kompetanse framfor å drive egne prosjekter. Fylkesavdelingen i Nordland mener at en sentralt i organisasjonen skal prioritere nasjonale prosjekter, og vente med internasjonale.

Østfold viser på den annen side til at en rekke kulturskoler i dette fylket i mer enn ti år har drevet internasjonale prosjekter, og ønsker at kulturskolerådet sentralt skal delta, initiere og være prosjekteier for slike prosjekter når det er behov for dette. Avdelingen mener også at sentralledet bør bygge kompetanse på internasjonalt og flerkulturelt arbeid. Fredrikstad kulturskole peker på at mange norske kommuner har internasjonalisering som en viktig del av sin policy. Norsk Kulturskoleråd bør derfor ifølge skolens ledelse ha et aktiv og bevisst forhold til dette temaet.

Elever som lærerassistenter

PwC-rapporten omtaler bruk av elever som lærerassistenter. Når det sies at "elever kan involveres og ansvarliggjøres i instruksjonsarbeid" stiller alle som kommenterer dette seg umiddelbart skeptisk til dette forslaget. Det pekes bl.a. på viktigheten av kvalitativt god undervisning og "at ikke kulturskolen er et fritidstilbud". Rogaland viser bl.a. til at det tvert imot bør innføres kompetansekrav for ansatte i kulturskolen som i grunnskolen.

Bruken av utviklingsmidler

I tråd med den generelle prioritering av *kulturskoleutvikling*, ønsker flere av fylkene at en større del av ressursene skal komme det lokale utviklingsarbeidet direkte til del. Og da spesielt de prosjekter som initieres og drives i regionene eller kommunene. Samtidig pekes det også på sentralledets rolle som *kvalitetssikrer*, i forhold til dokumentasjon, evaluering og erfaringsspredning for alt utviklingsarbeid i organisasjonens regi. Sør-Trøndelag understreker at det utviklingsarbeid som i mange år er drevet av Norsk Kulturskoleråd har vært av stor betydning for organisasjonen. Uten dette hadde en ikke nådd dit en er i dag.

Fra Sogn og Fjordane vektlegges at det ikke må settes opp sære, og tilfeldige krav til tildelingen av utviklingsmidler, og at kulturskoler selv må kunne ta initiativ til utviklingsprosjekter.

Møre og Romsdal ønsker at sentralledet har kulturskoleutvikling som fokus, og at utviklingstiltak skjer i nær kontakt og samarbeid med kulturskolene hver for seg eller via fylkesleddet. Avdelingen i Finnmark legger til at det er viktig å trekke fram det samiske perspektivet i framtidige prosjekter, slik det ble gjort i Positivt Skolemiljø.

Noen av fylkene (Hedmark, Vest-Agder, Sogn og Fjordane og Finnmark), støtter at en større del av utviklingsmidlene enn i dag disponeres lokalt, og støtter PwC-rapportens forslag om en 50/50-modell. Hedmark legger imidlertid til at prosjekter som Kulturskolefokus da bør krediteres den lokale andelen, da prosjektet involverer en rekke kommuner og går på fylkesnivå. Sogn og Fjordane mener at en i fortsettelsen må kunne ha som siktemål at en enda større del av midlene går til prosjekt som kommer kulturskolene til gode. Sør-Trøndelag ser det slik at prosjektmidlene i for stor grad går til kulturskolerådets egne prosjekter - kommunale ideer har en lang/tung vei å gå.

Andre gir ikke umiddelbart tilslutning til forslaget om 50/50 fordeling, men peker på at de først og fremst savner en helhetlig plan. Inntrykket er at det er meget tilfeldig hvilke tiltak som får midler, både regionalt og sentralt. Sør-Trøndelag stiller seg tvilende til at kommunene er i stand til å håndtere utviklingsmidlene, har for liten kompetanse og

kapasitet. De stiller seg negativt til "småklutting" og har mer tro på utviklingsprosjekter i nettverkets ånd.

Vest - Agder legger vekt på at prosedyrene for tildeling av utviklingsmidler må være åpne, tillitsvekkende og skaper forutsigbarhet – samtidig som prosjektene holder høy kvalitet. Sogn og Fjordane påpeker at system for kvalitetssikring, rapport og evaluering må være felles for hele landet slik som i dag. Det vises til prosjektbasen til fylkesmannen som en god modell. Finnmark ønsker at utlysingsprosessen må bli tydeligere og bedre, og at trykket mot disponering av midlene i større grad må komme nedenfra i organisasjonen.

Flere understreker den betydning det har at Norsk Kulturskoleråd må arbeide aktivt inn mot høgskole og universitet for å få disse engasjert i utviklingen av kulturskolefeltet.

Fredrikstad kulturskole sier i sitt innspill at organisering av undervisningen, spesielt innenfor instrumentalundervisningen, må gis større oppmerksomhet da dette har store ressursmessige konsekvenser som stadig flere politikere er seg bevisst.

Medlemskontingentene

Det er et allment ønske om én samlet kontingent til sentralledd/fylkesavdeling. Hordaland påpeker at fylkesavdelingens årsmøte må kunne bestemme hvor stor den lokale andel av kontingenten skal være. I et separat brev foreslår Bergen kulturskole at medlemskontingenten avvikles så snart som mulig.

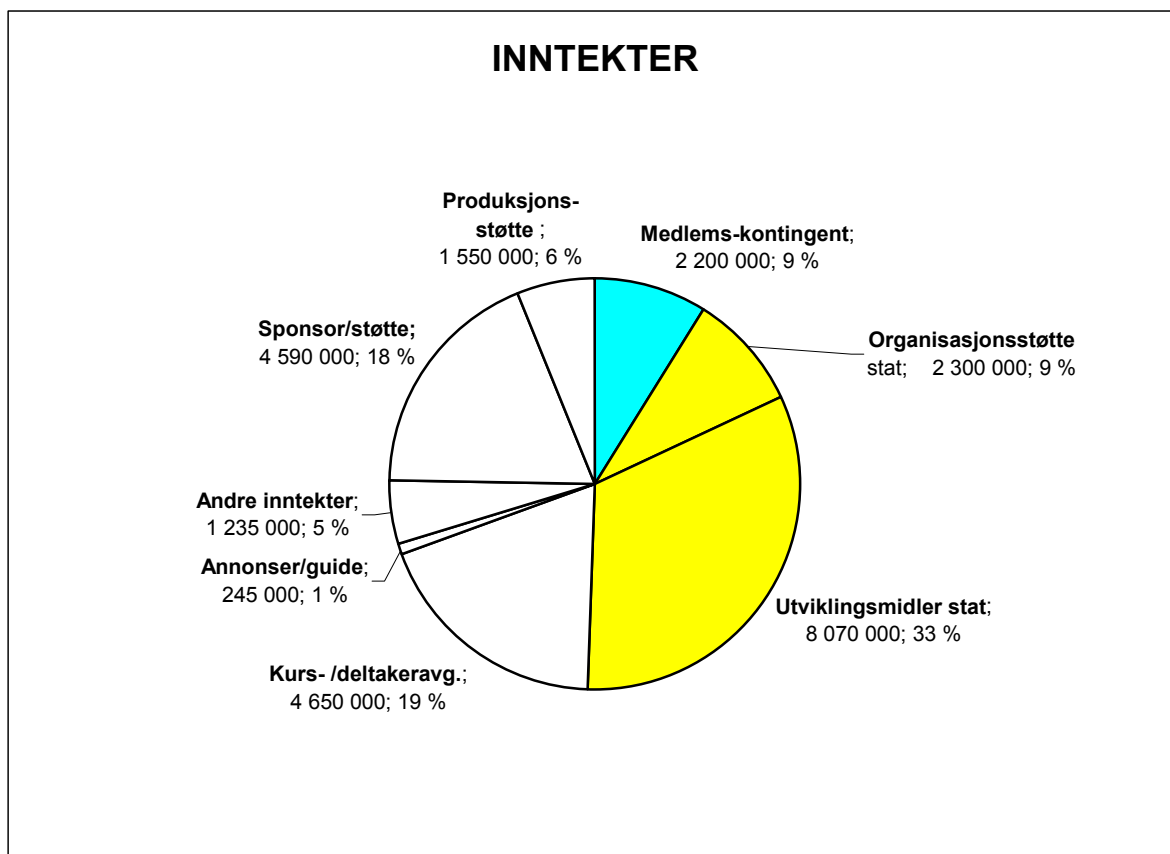
Organisasjonens økonomi

Tilskudd fra mange kilder.

Norsk Kulturskoleråd har siden starten i 1973 hatt en kraftig økonomisk utvikling. Fra å ha startet med en ulønnet sekretær, er organisasjonen i 2006 bygd opp med en virksomhet som har en total budsjetttramme på nær 25 mill kroner.

7.1 Inntektene

Som det framgår av diagrammet nedenfor kommer kun omlag 50 % av inntektene fra statlige bevilgninger og medlemskontingenter, resten fra salg av læremidler (primært til grunnskolen) og tilskudd fra en rekke ulike bidragsytere, bl.a. sponsorer.

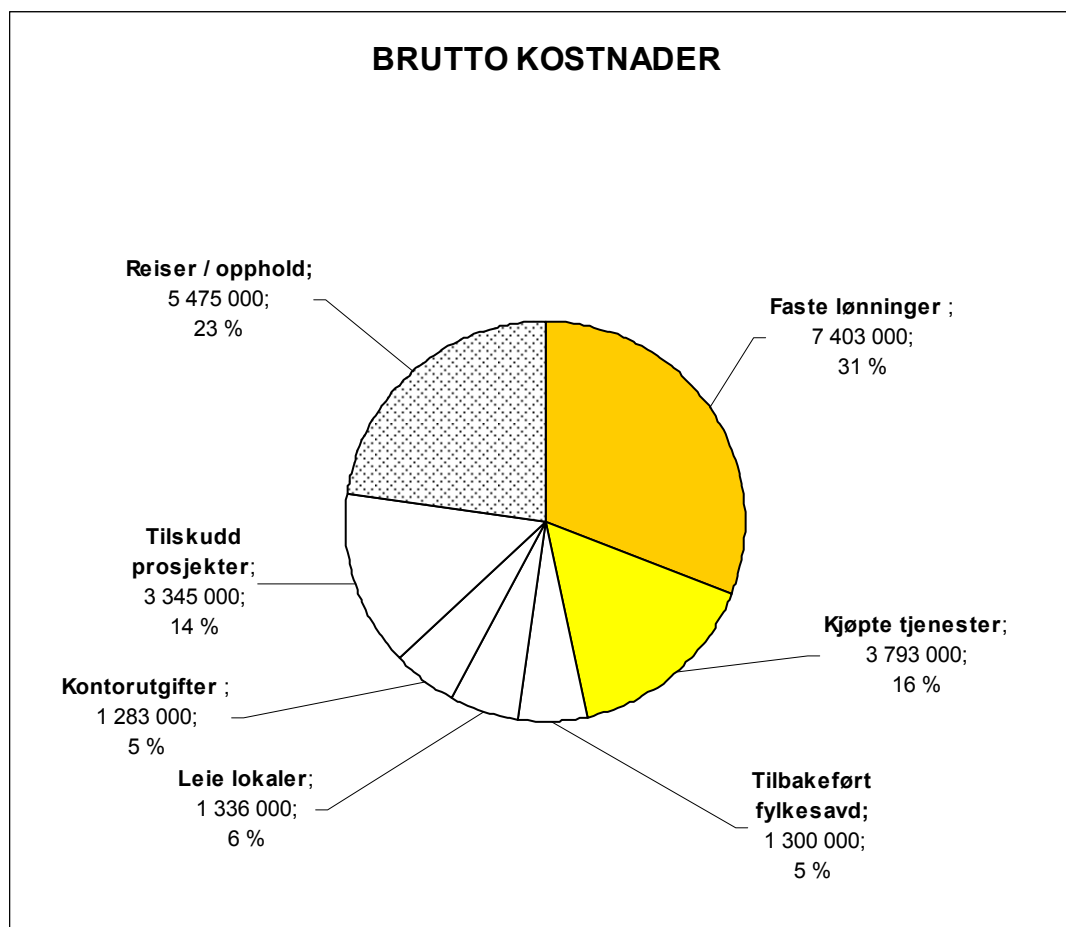

7.2 Kostnadene

Oversikten viser at lønnskostnader og kjøpte tjenester utgjør om lag 50 % av organisasjonens totale utgifter. En annen stor post er reiser/opphold, som utdypes i en egen oversikt senere.

Kjøpte tjenester er i stor grad lønnskostnader, til kursholdere, forelesere eller andre som benyttes i prosjekter, konferanser eller kursvirksomhet.

Leie av lokaler dreier seg om husleie og drift av sentralleddets lokaler på Høvringen gård, men også lagerarealer og lokalleie til kurs/arrangementer.

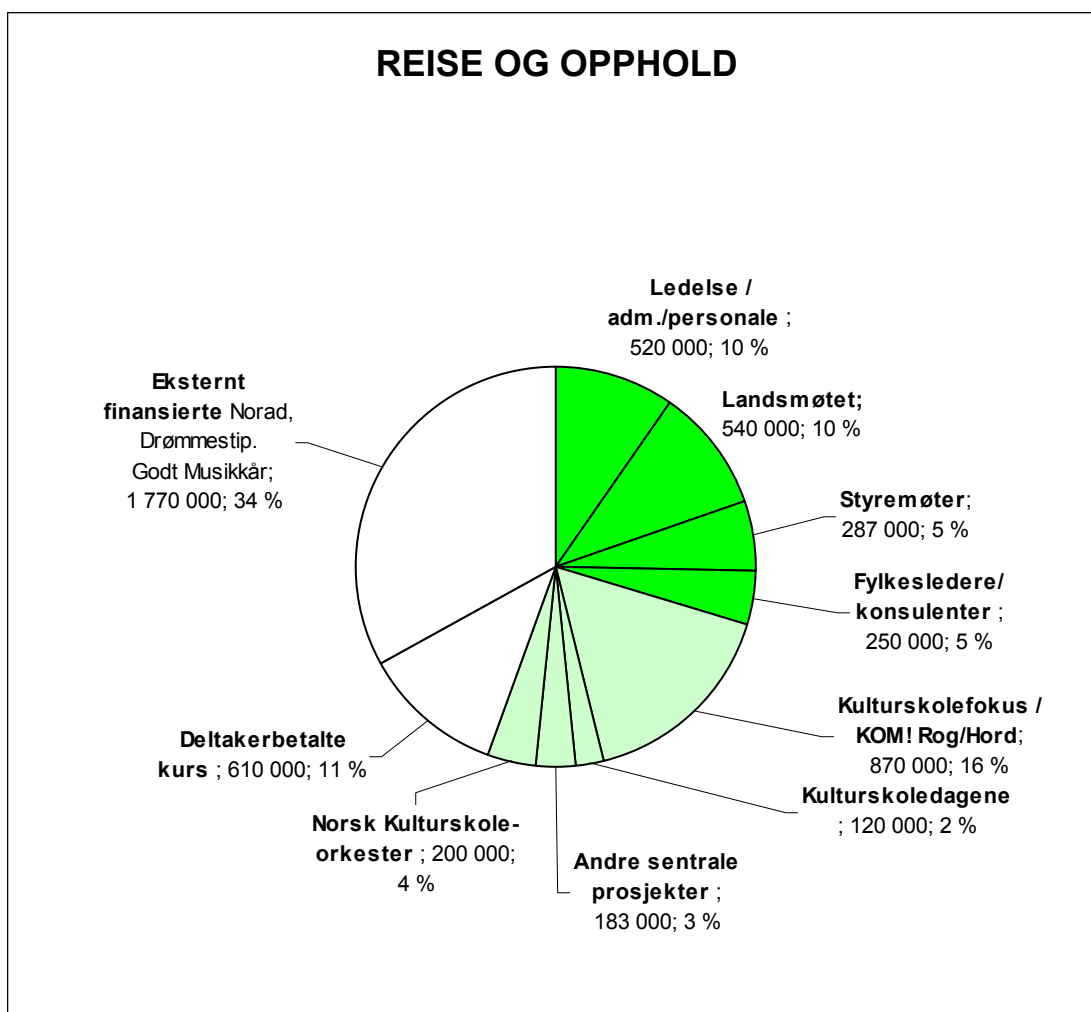
7.3 Spesifisering av noen av de store kostnadsområdene

Reise- og oppholdskostnader

For en nasjonal organisasjon som Norsk Kulturskoleråd, med den bredde en har i virksomhet, er det uunngåelig at en vesentlig utgiftspost er reise- og oppholdskostnader.

Som det framgår av diagrammet nedenfor er kostnader til reise/opphold i stor grad finansiert av eksterne tilskudd, sponsorer eller deltakere på kurs/konferanser. I nettverksprogrammene KOM! men også i noen grad i Kulturskolefokus betaler dessuten deltakerne inn et beløp som bl.a. går til dekning av oppholdskostnader på samlingene.

En fjerdedel av brutto kostnader til reise/opphold gjelder organisasjonens basisvirksomhet som Landsmøtet, regulære styremøter, fylkesleder - og konsulentsamlinger eller administrative reiser. Reise- og oppholdskostnader for Umoja - prosjektet er dekket av Norad - bevilgningen, mens reiser i forbindelse med prosjektledelse og medvirkende i Godt Musikkår dekkes av NRKs produksjonsstøtte og sponsorer. (Unntaket er deltakelsen til Norsk kulturskoleorkester som finansieres av utviklingsmidlene.)

Lønns- og driftskostnader

Lønns- og driftskostnadene er i budsjettet så langt mulig plassert på den avdeling/prosjekt de tilhører.

For å unngå for oppsplittede føringer, er imidlertid fordelingen av lønnskostnadene for f.eks. direktør og økonomimedarbeider plassert på Avd. 10 selv om disse har med alle avdelingene å gjøre. Til dels er dette også tilfellet for andre av de ansatte, slik at den budsjettmessige fordelingen som gjøres er noe forenklet.

Det må påpekes at flere av stillingene sentralt er deltidsstillinger. For de som i hovedsak arbeider med prosjekter og kurs er det greit, men mer utilfredsstillende for basisfunksjoner som økonomi, informasjon og saksbehandling. En må ta i betraktning at Norsk Kulturskoleråd har en omfattende virksomhet, der ikke bare kompetanse, men også kontinuitet er en forutsetning for å innfri organisasjonsmessige basisoppgaver.

For å se den totale stillingsressursen i organisasjonen er også fylkeskonsulentstillingene synliggjort i denne oversikten. De er imidlertid ikke med i sentralleddets budsjett, annet enn i forbindelse med tilskuddet på kr 50 000 pr stilling til fylkesavdelingene.

Utgifter til drift er fordelt ut fra tilnærmet samme prosentfordeling som lønn. Generelt er ikke faste lønnskostnader og felles driftskostnader splittet opp på prosjektnivå unntatt for de store, eksterne prosjektene. Lønnskostnader i form av kjøpte tjenester, føres i prosjektrekskapene.

	Adm Avd. 10	Info Avd. 20	Kulturskole- Avd. Avd. 30	Salg Avd. 50	NORAD Umoja Avd. 60)	Idavollen Avd. 80	TOTAL
Administrasjon	350 %						350 %
Info/publikasjoner / IKT		200 %					200 %
Utviklingssjef				50 %	50 %		100 %
Fagkoordinatorer/ prosjektledere			240 %	60 %			300 %
Prosjektledere/ kursholdere			110 %	90 %			200 %
Adm. prosjekter			100 %				100 %
Prosjektleder						40 %	40 %
Sentralledd	350 %	200 %	450 %	200 %	50 %	40 %	1290 %
% av total	27 %	16 %	35 %	16 %	4 %	3 %	
Konsulenter basis	360 %						360 %
+ tillegg fylke (snitt senere år)	65 %						65 %
TOTAL	775 %						1715 %

*) Fra 2005 er en egenandel i Umoja finansiert av utviklingsmidler

Fagpersonalets arbeider både som fagkoordinatorer og/eller prosjektledere i kombinasjon med kurs/læremiddelproduksjon (salg). Det er synliggjort i oversikten.

7.4 Avdelingsstrukturen i budsjettet

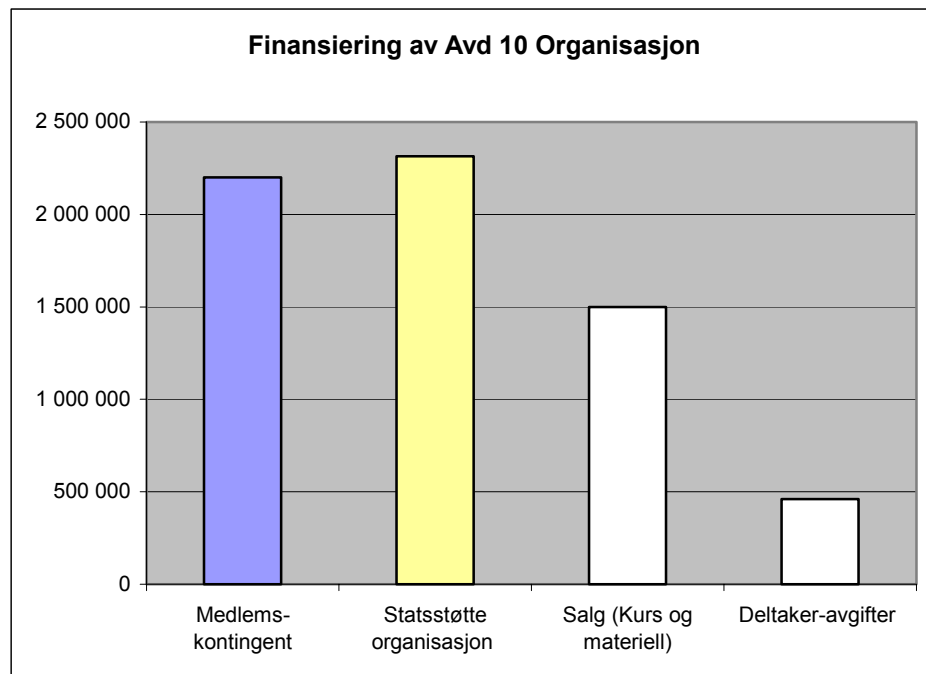
Hovedavdelingene i regnskapet er Avd. 10 *Organisasjon* og Avd. 20/30 *Kulturskoleutvikling*.

Dette utgjør organisasjonens basisvirksomhet.

I 2006 finansieres basisvirksomheten primært av staten, gjennom støtten på 2,3 mill kroner til organisasjonen og 8 mill i utviklingsmidler.

I tillegg finansieres Avd. 10 *Organisasjon* av medlemskontingenter på 2,2 mill og overskuddet av kurs/salg på 1,5 mill.

Avd. 10 Organisasjon

Avd. 10 *Organisasjon* omfatter 3,5 administrative stillinger, kostnader i forbindelse med landsmøte, sentralstyret, fylkesleder-, konsulentmøter og arbeidsseminar, og en andel av driftskostnadene.

Det framgår av oversikten at den grunnleggende organisasjonsvirksomheten avhenger av inntektene på om lag 1,5 mill fra kurs og salg av læremidler.

Avd. 20 og 30 Utviklingsavdelingen

Innenfor statstilskuddet på 8 mill i utviklingsmidler for 2006 organiseres et omfattende tilbud til medlemskommunene:

- Informasjonsvirksomhet og publikasjoner (Kulturskoleguiden og Kulturtrøkk).
- Fagkoordinatorfunksjoner i musikk, visuelle kunsthøgskole og teater/skapende skriving.

- Utvikling av intranett som inkluderer alle medlemskommunene
- Organisering og gjennomføring av
  - Kulturskoledagene 2006
  - nettverksprogrammene KOM! og Kulturskolefokus
  - Norsk kulturskoleorkester i forbindelse med Godt Musikkår
  - Internettbasert kurs i musikkteknologi
  - Ungdommens Musikkmeisterskap 2006
- Administrasjon av Umoja-prosjektet
- Administrasjon av Utdanningsdirektoratets tilskuddsordning for Skapende skrijving
- Fylkesutstillinger og materialutvikling i visuelle kunsthøgskole, kunstfag,
- Produksjon av Kulturskolekalenderen
- Innsamling av manus til arbeid med teater

Av utviklingsmidlene er det i 2006 avsatt 1,7 mill til **lokalt organiserte utviklingsprosjekter**.

Tildeling av utviklingsmidler i 2005

Prioritet	Vedl.	Søker	Tittel	Tilskudd
Østfold 2				
1		Askim Kulturskole	Blås mer	22 000
2		Kulturskolen i Fredrikstad	THE FUNKER alltid!	20 000
Oslo og Akershus 4				
1		Vestby kulturskole	OASE	60 000
2		Skedsmo og Fet kulturskoler	Musikalskole - et samarbeidsprosjekt	40 000
3		Kulturskolen i Ås	Follo Skriveverksted	30 000
4		Kulturskolen i Vesby, ski, Ås	Follo ungdomskor	30 000
Hedmark 4				
1		Os kulturskole	Samspill på tvers!	20 000
2		Alvdal kulturskole	Teater iNord	10 000
3		Grue kulturskole	Bilder fra en utstilling	10 000
4		Kongsvinger m- og k.skole	3 band og øvingslokaler i kulturskolen	18 000
Oppland 3				
1		Vestre Toten kulturskole	Musikalsommer	32 000
2		Hadeland kulturskole	Musikk- Dans- Drama, Et tverrfaglig samarbeid...	18 000
3		Skjåk kulturskole	Lag ein dokumentar	15 000
Buskerud 3				
1		Drammen kulturskole	Tyrkiske og indiske og sør-indiske kulturtilbud i kulturskolen	25 000
2		Gol kulturskole	Gol kulturstudio	15 000
3		Kongsberg kulturskole	Blåseopplæring integrert i skoletiden på Kongsberg International School	15 000
Vestfold 3				
1		Andebu kulturskole	Interkommunal filmfestival	40 000
2		Re kulturskole	Orgelskole for barn	20 000
3		Holmestrand m- og k.skole	Skapende skrijving	21 000

Telemark 4			
1	Nome kulturskole	Vann	20 000
2	Siljan kulturskole	Multikunstgruppa	11 000
3	Skien Kulturskole	MediaGjengen	15 000
5	Sauherad kulturskole	Rymisk samspill/band i skoletida, trinn 2	10 000
Aust-Agder 3			
1	Birkenes kulturskole	Rytmask samspillprosjekt	20 000
2	Kulturskolen i Froland	Samspill for alle	10 000
3	Bygland. Evje og Hornnes k.skole	Ungdom i kulturskolen	10 000
Vest-Agder 2			
1	Søgne kulturskole	Dans over landegrensener	10 000
2	Mandal kulturskole	Barnekultursenter	15 000
Rogaland 6			
1	Tysvær kulturskole	Den digitale kulturskoleforestilling	40 000
2	Klepp julturskole	Skapande skrivning	30 000
3	Randaberg kulturskole	Skriveverkstedet	20 000
4	Bjerkreim kulturskule	Multimedia	20 000
5	Time kulturskole	Skriv Dagen!	12 000
6	Suldal kulturskule	Innanfor - utanfor - deltaking på barneteaterfestival i New Dehli	23 000
Hordaland 5			
1	Bergen kulturskole	Bandprosjekt	30 000
2	Etne kulturskole	Venner for livet	30 000
3	Kvam kulturskole	Strykerrekruttering i Kvammaskulen	15 000
4	Meland kulturskole	Film og bilde	30 000
5	Bergen kulturskole	Pippi's Festspillkalås	25 000
Sogn og Fjordane 4			
1	Bremanger kulturskule	Prosjekt samarbeid galleri og kulturskule	15 000
2	Hornindal m- og k.skole	Småspelemennene	10 000
3	Leikanger kulturskule	Felles kulturskule - Luste, Sogndal og Leikanger kommunar	15 000
4	Stryn kulturskule	Swingande Kulturskule	10 000
Møre og Romsdal 4			
1	Ålesund Kulturskole	Mine første feleslåttar	25 000
2	Vestnes Kulturskole	KULTUR - TUR - RETUR - 2	55 000
3	Aukra kulturskole	Teater	15 000
4	Eide kulturskole	Kulturuke	15 000
Sør-Trøndelag 5			
1	Ørland kulturskole	Blues-prosjektet	10 000
2	Selbu m- og k.skole	NEA-løftet	40 000
3	Bjugn kulturskole	FOSENKULTUR	30 000
4	Hitra komm. M- og k.skole	Musicalen	15 000
5	Kulturskolen i Midtre Gauldal	Gauldalsregionen: Et dynamisk oppvekstmiljø	20 000
Nord-Trøndelag 4			
1	Levanger kulturskole	Distriktsmusikkskole på Innherred	20 000
2	Inderøy kulturskole	BAND for ungdom med psykisk funksjonshemming	15 000
3	Verran kulturskole	Blås ilag	15 000
4	Namsos komm. Kulturskole	Steeldrums og marimba-ensemble	20 000

Nordland		5		
1	Rana kulturskole	Teaterprosjekt - Reisen til jordas hjerte		20 000
2	Rana kulturskole	Film/videokurs		20 000
3	Leirfjord kommune	Interkommunal kulturskole for Alstadhaug og Leirfjord kommune		15 000
4	Røst kulturskole	Røst Kulturskoleutvikling		10 000
7	Sør-Helgeland Kunstskole	Samarbeid for robuste kulturskoler		25 000
Troms		6		
1	Dyrøy kulturskole	UU-FM-DD - UngdomsUttrykk i Film, Musikk og Design i ei Digital framtid		25 000
2	Tromsø kulturskole	Samspill og Komponering Uten Grenser		20 000
3	Tranøy kulturskole	Kulturskole samarbeid på Senja		10 000
4	Kulturskolen i Kvænangen	Musikkreise		20 000
5	Kvæfjord m- og k.skole	Sirkus		10 000
6	Tromsø kulturskole	Vokal/dansprosjekt		10 000
Finnmark		3		
1	Vadsø kulturskole	Kulturskolen for alle		13 000
2	Tana kulturskole	Snøskulpturer for hele verden		10 000
3	Porsanger kulturskole	Flerkulturellt samspill		10 000
Store, regionale / nasjonale prosjekt				
1	8 storbyer i prosjektet	Se og bli sett - et utviklingsprosjekt for storbykommuner		150 000
2	Norsk Kulturskoleråd	Digital dokumentasjon/Videreutvikling av rapporteringssystem		30 000
Totalsum				1 600 000

Avd. 50 kurs- og salgsvirksomheten

Som en konsekvens av utviklingsprogrammet "Positivt skolemiljø" har medarbeidere i den sentrale staben i Norsk Kulturskoleråd opparbeidet seg en etterspurt kompetanse som kursholdere. Gjennom et landsomfattende tilbud med "Kor Arti", "Ut på golvet" og "Opplevelsesseminar" tilbys årlig over to tusen lærere og rektorer – fortrinnsvis i grunnskolen – kurs og undervisningsmaterieell som bygger opp under de estetiske fagene i skolen. Dette er en virksomhet som både søker å knytte bånd mellom kulturskole og grunnskole, og bidrar til å synliggjøre kulturskolenes rolle i forhold til disse fagene i grunnskolen.

Det er direkte sammenheng mellom den sentrale fagstabens arbeid som fagkoordinatorer / prosjektledere og kursholdere/materieellprodusenter. Disse deltar i faglig utviklingsarbeid og i nettverksprogrammer og står bak en inntektsbringende kurs- og læremiddelproduksjon. At denne kombinasjonen fortsatt lar seg gjennomføre, betyr mye for organisasjonens økonomi.

Det vil alltid være en viss usikkerhet knyttet til inntjening fra kurs og salg av læremidler. Derfor må det være et mål at disse inntektene ikke skal gå til å finansiere basisvirksomheten det året de opptjenes, men benyttes til enkeltstående tiltak eller prosjektrettet virksomhet året etter.

Eksternt finansierte prosjekter – Avd. 60 Umoja, Avd. 80 Idavollen.

Norsk Kulturskoleråd er involvert i flere store prosjekter som i hovedsak finansieres av eksterne midler. Med unntak av Norsk Kulturskoleorkester, dekkes alle kostnader til TV - produksjonen "Godt Musikkår" av NRK og sponsorer som Norsk Tipping, DnB, Statnett og Fagforbundet. "Drømmestipendet" finansieres fullt ut av Norsk Tipping, inkludert lønns - og administrasjonskostnader for prosjektledelsen. Norsk Kulturskoleråd formidler gjennom dette kr 10 000 i stipend til 100 unge utøvere fra like mange kommuner. I forbindelse med informasjonen omkring prosjektet, og finansiert av prosjektet, sendes også Kulturskolekalenderen gratis til alle landets ordførere.

Norad-prosjektet "Umoja – The Cultural Flying Carpet" går over en fireårs periode og finansieres i all hovedsak av Norad-midler og egenandeler fra de medvirkende norske kulturskolene. Norsk Kulturskoleråd har en egenandel i dette prosjektet tilsvarende 50 % av utviklingssjefens brutto lønn.

Interreg-prosjektet "Idavollen" finansieres i sin helhet av eksterne midler.

Opparbeiding av buffer

Norsk Kulturskoleråd har ingen garanti for at statlige bevilgninger eller andre tilskudd videreføres på dagens nivå. Det samme gjelder inntekter fra kurs og salg. Dette tilsier at organisasjonen bør opparbeide en økonomisk buffer som gir rom for en nødvendig omstillingsperiode.

7.5 Økonomien i fylkesavdelingene

Fylkesavdelingene i organisasjonen finansieres av tilbakeførte midler fra sentralledet og en lokal medlemsavgift. Den lokale medlemsavgiften for kommunene varierer fra fylke til fylke, bl.a. avhengig av om en ønsker konsulent i større stilling enn minimum på 20 %, eller å honorere styremedlemmer for deres arbeid.

Tilbakeføringen av midler til hvert fylke består i 2006 av:

- tilskudd til lønn fylkeskonsulent kr 50 000
- tilskudd til fylkesavdelingen med kr 1 000 pr kommune

I tillegg dekkes kr 190 000 av kostnadene til sentralt organiserte fylkesleder- og konsulentsamlinger.

Totalt utgjør dette ca 1,3 mill i direkte overføringer.

Kommunene betaler også medlemskontingent til sin fylkesavdeling. Tilskuddet til konsulentstillingene fra sentralledet dekker ca. 12 % av et årsverk. Fylkesavdelingene bidrar derfor med kostnaden opp til 20 % stillingen, for noen også et ytterligere tillegg for å kunne ha konsulent opp i 40 % stilling i fylkesavdelingen.

Fylkesavdeling	Medlemskontingent til fylkesavd.		Budsjett
	2004	2005	2006
Finnmark	24 000	42 000	122 000
Troms og Svalbard	65 000	69 000	183 000
Nordland	50 000	50 000	103 500
Nord-Trøndelag	50 000	58 000	75 000
Sør-Trøndelag *)	87 500	70 866	245 000
Møre og Romsdal	148 000	159 000	377 000
Sogn og Fjordane	46 000	55 000	118 000
Hordaland	89 000	92 500	208 700
Rogaland	122 600	86 270	105 000
Vest-Agder	52 000	52 000	120 000
Aust-Agder	55 900	55 900	57 000
Buskerud/Vestfold/Telemark	151 000	192 000	1 330 000
Hedmark	85 000	100 000	173 000
Oppland	80 000	80 000	415 000
Oslo og Akershus	180 000	180 000	263 000
	1 286 000	1 342 536	3 895 200

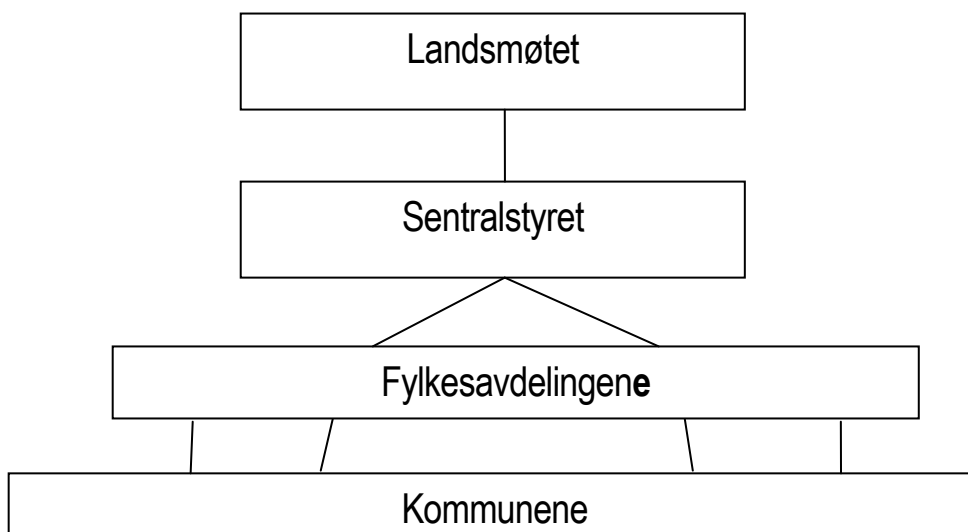
Tall registrert pr 28.2.2006

* medlemskontingent uten den ekstra 20% stilling som finansiseres av kommunene. Totalt er dette kr 88.800 for 2005 som kommer i tillegg til oppgitt sum i kolonne 1 og 2.

Nåværende organisasjonsstruktur

Politisk og faglig-administrativt.

8.1 Politisk struktur

Norsk Kulturskoleråd har i dag 4 nivå i sin politiske organisasjonsstruktur;

- *Landsmøtet*
- *Sentralstyret*
- *Fylkesavdelinger /regioner*
- *Kommunene*

Landsmøtet er Norsk Kulturskoleråds øverste organ. Hver fylkesavdeling kan være representert med inntil 5 utsendinger valgt på fylkesavdelingenes årsmøte. Ordinært Landsmøtet holdes hvert annet år innen utgangen av oktober.

Sentralstyret leder Norsk Kulturskoleråds virksomhet og iverksetter landsmøtets vedtak og planer. Styret fastsetter årsbudsjett for den samlede virksomhet og forvalter rådets eiendeler. Det er Norsk Kulturskoleråds utøvende myndighet mellom landsmøtene og har ansvar for å ivareta kulturskolenes interesser overfor offentlige myndigheter.

Fylkesavdelingene.

Norsk Kulturskoleråds medlemmer organiseres i fylkesavdelinger som ledes av et styre valgt blant representanter fra medlemmene. Årsmøtet er fylkesavdelingenes øverste myndighet. Ordinært årsmøte holdes hvert annet år innen utgangen av mars det året det ikke er landsmøte.

Fylkesavdelingens styre leder avdelingens virksomhet og iverksetter årsmøtets vedtak og planer. Styret leder fylkeskonsulentens arbeid innenfor den tidsramme som er avsatt. Styret fastsetter årsbudsjett for den samlede virksomhet i fylket og forvalter rådets eiendeler. Styret skal ta initiativ i saker som kan fremme og utvikle de kommunale kulturskolene og for øvrig ivareta skolenes interesser.

Det er kommunen som er medlem av Norsk Kulturskoleråd. Kommunene kan sende 4 representanter til årsmøtet og minst en av disse skal være tilsatt i kulturskolen. Kommunenes Sentralforbund inviteres til årsmøtet som kommunenes interesse-, arbeidsgiver- og medlemsorganisasjon.

8.2 Faglig/administrativ organisasjonsstruktur sentralt

Teamene

Fagkoordinatorene tilrettelegger nasjonale utviklingsprosjekt både organisatorisk og faglig, arrangerer kurs og driver rådgiving. Norsk Kulturskoleråd har i dag tre fagkoordinatorer: i musikk, visuelle kunsthøgskole, teater/skapende skrivekunst. Ved siden av oppgaven som fagkoordinator, går disse inn som prosjektledere i nasjonale og regionale utviklingsprosjekter. (Kulturskoledagene, Kulturskolefokus, Regionale utstillinger). To av fagkoordinatorene medvirker dessuten i kursvirksomheten primært innrettet mot grunnskolen (Kor Arti' og Opplevelsesseminar)

Fagkoordinatorene har kompetanse innen flere fagområder og organiserer landsdekkende fagnettverk i samarbeid med regionene.

Kurs/prosjektlederne har hovedansvaret for den omfattende kursvirksomheten med Kor Arti', Ut på Golvet og Opplevelsesseminar. Disse er også prosjektledere i KOM! (BTV og Hordaland/Rogaland). En av prosjektlederene administrerer Ungdommens musikkmeisterskap.

Organisasjonsteamet

Etter behov inngår teamlederne for fagkoordinatorene, kurslederne, driftsteamet, infoleder og saksbehandler i gruppen som sammen med ledelsen samordner de faglige og organisatoriske oppgavene for teamene.

Info-teamet

ledes av informasjonsmedarbeider i samarbeid med sekretær (annonsering), fagstab og ledelse etter behov.

Driftsteamet

Driftsteamet ledes av økonomimedarbeider og har fokus på alle merkantile funksjoner. I teamet deltar de to sekretærene og ledelsen etter behov.

Administrasjon og informasjon

Direktør

Norsk Kulturskoleråds sentralløst ledes av en direktør, som har personal- og økonomiansvar.

Sammen med styreleder følger direktør opp saker overfor sentrale myndigheter, og kontakten med fylkestyrene.

Direktør er sentralstyrets sekretær, og har et særlig ansvarlig for samarbeidet med aktuelle norske, nordiske og internasjonale institusjoner og organisasjoner.

Underdirektør

er direktørs stedfortreder, og leder arbeidet med organisasjonens innadrettede virksomhet. Bl.a. omfatter dette planlegging og gjennomføring av landsmøter, konferanser, interne møter og arbeidsseminar.

Konsulentene, og prosjektledere rapporterer til underdirektør.

Underdirektør har et særlig ansvar for talentprogrammene, å bidra til utvikling av GSI-statistikk, utarbeide avtaler med TONO, Kopinor, m.m.

Utviklingsjef

leder større eksterne prosjekter, og arbeider mot sponsorer. Prosjektleder for "Godt Musikkår", Umoja – the Cultural Flying Carpet og Drømmestipendet

Økonomimedarbeider

bistår direktøren i budsjettarbeid, ivaretar regnskapsføring, innberetning til revisor og kemner, lønns- og personalsaker.

Informasjonsleder

Ansvarlig for generell informasjon om kulturskolene og Norsk Kulturskoleråd sin virksomhet gjennom hjemmesider, intranett og utgivelse av tidsskrift (Kulturtrøkk) og annet skriftlig materiale.

Saksbehandler

Samarbeider med direktør og underdirektør om saksutredninger, styrepapirer, bearbeiding av statistikker, medlemsundersøkelser, med mer.

Sekretærene

har oppgaver i forhold til det organisasjonsmessige, prosjekter, kurs og salg av læremidler samt sentralbordtjeneste, forsendelser med mer. Reisebestillinger, arbeid med annonser og med innsamling av data og produksjon av "Kulturskoleguiden" inngår også i en av disse stillingene.

Det er i sentralledet fra 2004 etablert tillitsvalgtdordning, arbeidsmiljøutvalg og avtale med bedriftshelsetjeneste.

8.3 Faglig/administrativ organisasjonsstruktur regionalt

Konsulentordningen

Fylkeskonsulentordning kom i stand etter en politisk prosess i regi av Norsk Kulturskoleråd i forbindelse med Stortingets budsjettbehandling høsten 1995. Ordningen ble innført i 1996 med en organisasjonsstøtte fra Staten for "sekretariatssamarbeid med Statens Utdanningskontor". I perioden frem til 2001 var utbyggingen av konsulentstillingene stadig på agendaen. Målsettingen var at stillingene skulle være av en viss størrelse – dvs. på minimum 50 %. Det har vist seg at realiteten har blitt at de fleste har ligget på det minimumsnivå på 20 % som er en forutsetning for tilskuddene til fylkesavdelingene.

Det har vært søkt samarbeid med utdanningskontor/ fylkesmannsembete, fylkeskulturetatt og andre naturlige samarbeidspartner for å få til gunstige kombinasjonsstillinger.

Dagens ordninger spenner fra mobile kontor til et fortsatt samarbeid med Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling. Ellers finner en konsulenter ved fylkeskommunenes kulturavdelinger og samlokalisert med Norges Musikkorps Forbunds regionkontor.

Noen av konsulentene som har rektorstillinger/ avdelingslederstillinger i kulturskoler eller andre stillinger i kulturlivet, er lokalisert hos hovedarbeidsgiver. Eksempler på dette er konsulentene i Oppland, Nord-Trøndelag og Finnmark.

Tre av konsulentene er i 2006 trukket direkte inn i oppgaver for Norsk Kulturskoleråd sentralt. Dette er:

Konsulenten i Sør-Trøndelag	50 % engasjement som saksbehandler
Konsulenten i Oslo og Akershus	20 % engasjement med IKT-prosjekt.
Konsulenten i Vest-Agder	20 % sekretær oppgaver for sentralledet.

Konsulenten i BTV-regionen samarbeider med sentralledet gjennom sin regionale prosjektlederfunksjon i KOM!-prosjektet. Tilsvarende gjelder konsulenten i Rogaland som regional prosjektleder for KOM Rogaland/Hordaland. Konsulentene i Hedmark og oppland samarbeider med sentralledet gjennom å være regionale prosjektledere for Kulturskolefokus i Oppland/Hedmark.

Med tilleggene fra tre av fylkene, utgjør fylkeskonsulentstillingene i dag totalt 4,05 stilling.

Denne oversikten viser situasjonen for fylkeskonsulentene i 2006:

Fylke/Region	Stillingsprosent	Diverse	Lokalisert
Østfold	20 %	Ikke tilsatt p.t.	
Oslo/ Akershus	20 %	Ikke tilsatt p.t.	
Hedmark	20 %	Konsulent Hedmark, i tillegg 20 % IT-prosjekt sentralt 40 % Interreg. Idavollen 20 % Interreg Østfold	Mobiit kontor
Oppland	20 %	Rektor Lillehammer kulturskole	Lillehammer kulturskole
Buskerud Telemark Vestfold	60 %	BTV-regionen forsøksordning 2004 – 2006. I tillegg 10 % prosjektleder KOM! - prosjektet + Delstilling i Vestfold kulturnettverk	Idrettens Hus i Sandefjord. Samlokalisert med NMF-Sør
Vest-Agder	20 %	Kulturskolelærer 20 % sentrale oppgaver	Fylkesmannen i Vest- Agder
Aust-Agder	20 %	Stilling ubesatt	
Rogaland	20 %	Rektor Finnøy musikk – og kulturskule	Fylkesmannen i Rogaland
Hordaland	20 %	Hjemmekontor	
Sogn og Fjordane	20 %	Ansatt hos fylkesmannens kulturavdeling	Sogn og Fjordane fylkeskommune, Kulturavdelingen
Møre og Romsdal	40 %	20 % finansiert av kommunene. Rektor Kulturskolen i Gjemnes og Nesset	Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Sør-Trøndelag	40 %	20 % stilling finansieres av kommunene i fylket.	Høvringen, hos sentraladministrasjonen
Nord-Trøndelag	20 %	Rektor i Verran kulturskole	Verran kommune
Nordland	20 %	Saltdal kulturskole	Fylkesmannen i Nordland
Troms og Svalbard	25 %	Prosjektleder i Tromsø Kulturskole	Tromsø kulturskole
Finnmark	20 %	Leder for Finnmark revy - og teaterverksted	Nordkapp kommune

Organisasjonsutvalgets drøfting.

Sammenfatning og konklusjoner.

9.1 Norsk Kulturskoleråd – et nasjonalt kompetansesenter for kulturskoleutvikling

I sin oppsummering og drøfting har organisasjonsutvalget tatt utgangspunkt i den interne høringen av PwC-rapporten, de omtalte stortingsmeldinger og Stortingets behandling av disse. Drøftingen er gjort med sikte på å komme fram til de utfordringer Norsk Kulturskoleråd har står overfor - både i forhold til sine kjerneoppgaver, kompetansebehov og organisering.

Stortinget har definert Norsk Kulturskoleråd som nasjonalt kompetansesenter for kulturskoleutvikling. Dette er en spennende og viktig oppgave, samtidig som oppdragsgiveren har valgt en utradisjonell løsning; en interesseorganisasjon som skal drive utviklingsarbeid på vegne av statlige myndigheter. Arbeidet må organiseres ved at organisasjonen sentralt og de foreslåtte nye regionene til sammen utgjør dette kompetansesenteret (et nettverk som til sammen er et "senter").

En slik modell krever også et tett og godt samarbeid med "tradisjonelle" aktører; Utdanningsdirektoratet, fylkesmennene, Kommunenes Sentralforbund og andre. På sikt kan det være naturlig at ansvaret for utviklingsarbeidet overtas av disse, og at kulturskolerådet styrker innsatsen som interesseorganisasjon.

Statlige utviklingsmidler er de viktigste virkemidlene, og organisasjonen sentralt (hovedkontoret) må ut fra en nasjonal strategi ha en bestiller- og koordineringsrolle (supervisjon) for de utviklingsprosjektene som til en hver tid drives. Hovedkontoret skal kunne "bestille" utviklingsoppdrag hos den enkelte region eller enkeltkommune i samråd med lokale aktører.

Norsk Kulturskoleråd har gjennom mange år hatt en sentral rolle i utvikling av estetiske fag i grunnskole og i kulturskole. Dette har skjedd gjennom nasjonale og regionale utviklingsprosjekter initiert og gjennomført av organisasjonen.

Kulturskolene i Norge er svært uensartet, fra de relativt nystartede skolene i en tidlig utviklingsfase, til de veletablerte med erfaring fra mer enn 30 års virksomhet. Skolene varierer i størrelse, innhold og geografisk struktur. Kravet til profesjonelt nivå i alle ledd er blitt større ettersom mangfoldet og utøvernivået i skoleslaget er blitt stadig bedre. Utviklingsbehovene er derfor svært forskjelligartet.

Norsk Kulturskoleråd synes imidlertid å ha de største utfordringene i å støtte de mindre kulturskolene i sin utvikling. I mange av disse kommunene har en problemer med å få tilsatt lærere og ledere med ønsket kompetanse, særlig på grunn av svært små fagstillinger. Erfaringer med interkommunalt samarbeid fra andre regioner kan kommunene vise mulige

løsninger for felles tjenester og organisering av lærerstillinger på tvers av kommunegrensene.

En viktig oppgave for Norsk Kulturskoleråd er derfor å spre de gode eksemplene. Etter at Kunnskapsdepartementet fra 2006 har iverksatt ordningen med demonstrasjonsskoler, i første omgang for to kulturskoler, er dette formalisert som for grunnskolen. Kriteriene for ordningen er lagt opp etter forslag fra Norsk Kulturskoleråd med utgangspunkt i St. meld. 39.

De store kommunene har også sine utfordringer, både i forhold til omstilling og utvikling av sine tilbud. Bl.a. vil integrering av barn fra andre kulturer flere steder være en oppgave som stiller krav til nytenkning og forutsetter andre premisser for tilbudet enn for de tradisjonelle kulturskoledisiplinene.

Norsk Kulturskoleråd som nasjonalt kompetansesenter må ta disse perspektivene i betraktning, men også det generelle behov for faglig og organisatorisk utvikling i hele kulturskolefeltet. Kulturskolens rolle i forhold til Den kulturelle skolesekken utgjør en ny utfordring, men samtidig en spennende mulighet for skoleslaget.

Kulturskolen som lokalt ressurscenter må forholde seg til skoleverket i kommunen til kulturinstitusjoner og organisasjoner. Bevisstgjøringen av ledelse og lærere om kulturskolen som samarbeidende institusjon, forutsetter også at sentralledet har en løpende dialog med de landsdekkende institusjonene og organisasjonene.

9.2 Kjerneoppgavene

Den viktigste oppgaven kulturskolerådet - sentralt og regionalt - skal ha de neste årene, er å være en pådriver for norsk kulturskoleutvikling. Alle andre oppgaver må kunne føres tilbake til denne hovedoppgaven.

Andre oppgaver (som kan tilbakeføres til hovedoppgaven) kan være/er å:

- være pådriver overfor myndighetene for å realisere visjonen om "kulturskole for alle"
- ivareta kulturskoleutvikling generelt – faglig, organisatorisk og politisk
- utvikle kulturskolen som lokalt ressurscenter
- sikre "merkevaren" kulturskole ved å bidra til utarbeiding av sentrale forskrifter eller andre nasjonale føringer som definerer premissene for kulturskolens virksomhet faglig og sosialt
- synliggjøring av kulturskolens arbeid og resultater
- være et nasjonalt og regionalt nettverk for ledere og fagpersonale i kulturskolene, tilby relevant etterutdanning
- ha et nært samarbeid med Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet og KS
- ha løpende dialog med utdannings - og forskningsinstitusjoner om utdanning, etterutdanning av kulturskolens fagpersonale og forskning innenfor kulturskolefeltet
- Dialog med andre organisasjoner (nasjonalt og internasjonalt) innen kulturskolens fagområder

9.3 Organisasjonens kompetansebehov

Kompetansebehovet sentralt

Det må settes store krav til personalet som skal ha et ansvar for drift av organisasjonen sentralt. Sentralledet skal ha et overordnet ansvar for hele organisasjonen, og det er særlig viktig å kvalitetssikre alt utviklingsarbeid som skal drives både sentralt og regionalt/lokalt. Formell kompetanse innen et av fagfeltene som kulturskolene arbeider med er et nødvendig utgangspunkt for fagpersonalet, i tillegg kompetanse innen organisering, prosjektarbeid, veiledning/koordinering og forvaltning. Dette er særlig viktig når en skal drifte et nasjonalt kompetansesenter i et stort nettverk.

I uttalelsene til PwC-rapporten går det klart fram at kontakten med de sentrale myndigheter anses som grunnleggende viktig. Dette forutsetter at den sentrale ledelsen, både den politisk valgte og den administrative, har de kunnskaper og den erfaring som behøves for å representere kulturskolesektoren i slike sammenhenger. En trenger også et apparat som kan ivareta informasjonen utad, men også kommunikasjonen internt i Norsk Kulturskoleråd for å bidra til at en både sentralt og regionalt framstår som en enhet, med en samlet røst i viktige ideologiske og faglige spørsmål.

Sentralledet har gjennom en årrekke bygd opp erfaringer med å planlegge og gjennomføre store arrangementer. Dette gjelder landsmøtet, konferanser og nasjonale møter, men også drifting av store nettverksprogram nasjonalt og internasjonalt som stiller høye krav til faglig og administrativ tilrettelegging. På disse områdene har den sentrale staben lang erfaring. I økende grad legges det opp til å involvere fylkeskonsulentene for å sikre en løpende dialog med deltakerskolene.

Både fagkoordinatorer og prosjektledere har et stort nettverk av kontaktpersoner, og en kontinuerlig oppdatert base av fagspesialister som benyttes både i sentrale arrangementer og som forslag til kursledere i fylkene eller medlemskommunene.

Kompetansebehovet regionalt

Regionene skal etter hvert kunne ta ansvar for utviklingsprosjekter i et nært samarbeid med hovedkontoret. Det vil derfor også bli viktig med medarbeidere som kan organisere og drive denne typen utviklingsarbeid. I tillegg vil det bli behov for å ha kontakt med/drive regionale nettverk for kulturskoleansatte og kulturskoleeiere, og kontakt med lokale nettverk i nærmiljøene. Regionene bør også ha tilgang på formell kompetanse innen minst ett eller flere av fagfeltene som kulturskolene arbeider med.

De som skal jobbe som konsulenter for organisasjonen må ha en formell kompetanse innen et av kulturskolenes fagfelter. Bakgrunn som kulturskolerektor/administrator vil også være fordelaktig. Vedkommendes kompetanse bør være utgangspunkt dersom konsulenter overføres faglige oppgaver fra sentralledet for å arbeide med oppgaver som kommer hele organisasjonen til nytte. Regionene behøver en organisator som kan være den drivkraft kulturskolene lokalt trenger for å løse oppgaver det ikke er ressurser til å påta seg i den enkelte kommune.

Utdannings- og kulturinstitusjonene i en region vil kunne ha en nasjonal spesialkompetanse. Dette bør komme kulturskolene til gode ved at den aktuelle regionen i Norsk Kulturskoleråd kan tillegges dette som et ansvarsområde.

9.4 Organisering av Norsk kulturskoleråd

I sine vurderinger mener organisasjonsutvalget det må tas utgangspunkt i den nåværende økonomiske situasjon, og drøfte hvilke prioriteringer som bør kunne gjøres innenfor denne.

- Utvalget mener som uttrykt fra flere av fylkesavdelingene at det er påkrevd med både et sentralt og regionalt nivå i organisasjonen. I PwC-rapporten ble det ikke drøftet andre regionale alternativer enn fylkene, noe utvalget har kommet til er nødvendig.
- Bare ved å styrke samhandling mellom de to nivåene i organisasjonen vil en kunne oppnå synergieffekter som kan bidra til å utvikle Norsk Kulturskoleråd i retning av det nasjonale kompetansesenter Stortinget ønsker.
- Det er viktig å beholde et sterkt sentralledd for å ivareta nasjonale samordningsoppgaver, men samtidig nødvendig å skape større og dermed færre regioner, for å lette den interne kommunikasjonen i organisasjonen.
- Utvalget mener første fase er at det gjennom vedtak på landsmøtet opprettes regioner med konsulenter som finansieres ved at eksisterende konsulentstillinger i tilstøtende fylker slås sammen. De nye regionene velger så et felles styre.
- Regionalisering er i tråd med den utvikling Regjeringen har iverksatt, og som skal trå i kraft fra 2010.
- Ved en endring til større regioner vil en sammenslåing av dagens konsulentstillinger bli fra 60 % til 100 % i hver region uten at det betyr en vesentlig svekkelse av sentralledd. Dette innebærer en overføring av 75 % fagstilling fra sentralledd til regionkonsulentstilling. I tillegg forutsettes at man avvikler fylkesfinansiering av deler av konsulentstillingene og i stedet øker medlemskontingenten sentralt for å dekke inn dette.
- Med større stillinger vil konsulentene bl.a. kunne:
  - følge opp lokale utviklingsprosjekt
  - bistå kommunene i forbindelse med søknader om utviklingsmidler eller andre tilskudd
  - følge opp arbeidet med Den kulturelle skolesekken
  - arrangere faglige kurs
  - delta i nettverksbygging mellom skoler, lærere internt i organisasjonen
  - samarbeide med utdanningsinstitusjoner i regionen
  - ha nasjonale ansvarsområder
  - samarbeide tett med sentralledd
- Utvalget mener at regionkonsulentene kan få overført noen av de oppgaver som løses av fagpersonalet sentralt i dag.
- Større regioner vil kunne gjøre det mer attraktivt for politikere å delta i styrene. Mer omfattende faglige oppgaver kan utføres av regionene.
- En overgang fra en organisering med fylkesavdelinger til regionsavdelinger med styrket konsulentfunksjon, bør kunne innebære en gradvis økning av utviklingsmidlene til regionene.
- Utvalget mener en større grad må involvere regionsavdelingene i forbindelse med utviklingsprosjekter totalt. Dette kan skje f.eks. ved at valgte representanter for regionene medvirker i den endelige prioritering av utviklingsprosjekter, enten disse er utarbeidet sentralt eller foreslått av kulturskoler lokalt.

- Innenfor regionene bør det – der det ikke allerede eksisterer - etableres lokale faglige nettverk for kulturskolerektorer for å ivareta erfaringsutveksling og den kontakt som trengs i nærområdet siden nye regioner vil dekke et større geografisk område. Regionstyret vil bli et noe mer overordnet organ enn dagens fylkesstyre, og de ulike lokale nettverkene vil få en større plass innenfor hver region.
- De store kulturskolene vil kunne organisere talenttilbud (Lørdagsskole) i regionen, og stille sine fagmiljøer og fysiske fasiliteter til rådighet for de andre.
- Ved overgang til regioner, mener utvalget at fylkeskontingentene bør fjernes slik at innbetalinger samles i én kontingent til sentralledet. Regionene tilføres deretter midler til drift og aktivitet. Økningen i sentralkontingent må behandles som egen sak på landsmøtet.
- Organisasjonsutvalget mener deretter at det må bli opp til de nye regionene å avgjøre om de vil ha et aktivitetsnivå ut over det som blir finansiert sentralt, og de nye regionene selv kan bestemme om de vil opprette en egen regionkontingent for å finansiere dette.

Kulturskolene - timeproduksjon og konsulentfordeling 2004

I tabellen nedenfor er det satt opp en sammenstilling av timetallet for kulturskolene i hvert fylke, konsulentstillingenes basisstørrelse på 20 %, tillegg finansiert i fylkene (snitt), og fagstillingene sentralt.

	Fylker	Antall kommuner/ kulturskoler	Antall underviste timer 2004	timer i %	Still. størrelse konsulent
	Hele landet		1 505 863		
1	Finnmark	19	40 843	2,71 %	20 %
2	Troms	26	81 634	5,42 %	20 %
3	Nordland	41	102 377	6,80 %	20 %
4	Nord-Trøndelag	22	53 948	3,58 %	20 %
5	Sør-Trøndelag	23	129 821	8,62 %	20 %
6	Møre og Romsdal	35	137 330	9,12 %	20 %
7	Sogn og Fjordane	26	59 211	3,93 %	20 %
8	Hordaland	33	137 794	9,15 %	20 %
9	Rogaland	27	148 051	9,83 %	20 %
10	Vest-Agder	13	44 030	2,92 %	20 %
11	Aust-Agder	11	35 448	2,35 %	20 %
12	Telemark	18	65 575	4,35 %	20 %
13	Vestfold	14	50 841	3,38 %	20 %
14	Buskerud	19	65 162	4,33 %	20 %
15	Hedmark	21	61 566	4,09 %	20 %
16	Oppland	22	65 440	4,35 %	20 %
17	Østfold	18	39 962	2,65 %	20 %
18	Oslo og Akershus	23	186 830	12,41 %	20 %
	Fagstillinger sentralt				350 %
	Konsulentstillinger finansiert av fylker (snitt senere år)				65 %
	Sum	411	1 505 863	100,00 %	775 %

Modell for ny regionsinndeling og konsulentfordeling

Denne er basert på:

- Oppretting av 7 regioner – i utgangspunktet basert på nåværende fylkesgrenser
- De nye regionkonsulentene finansieres ved å benytte
  - basisressursen på 20 % fra hvert fylke,
  - et tillegg på 65 % som finansieres gjennom den sentrale medlemskontingent, og
  - overføring av 75 % av fagstilling fra sentralledet
- Konsulentstillingene er foreslått som 60 % stillinger, med unntak av Østlandet og Midt-Norge som på bakgrunn av timetallet i regionen og antall kommuner er foreslått til 100 %.
- Det er en målsetting at stillingene for regionkonsulene på sikt skal kunne økes til 100 %.

Modell						
	Nye regioner	fylker	Antall kommuner/ kultur-skoler	Antall underviste timer 2004	timer i %	Still. størrelse konsulent
1	Tro Fi	Finmark - Troms	45	122 477	8,13 %	60 %
2	Nordland	Nordland	41	102 377	6,80 %	60 %
3	Midt Norge	Trøndelag - Møre og Romsdal	80	321 099	21,32 %	100 %
4	Vestlandet	Sogn og Fjordane - Hordaland	59	197 005	13,08 %	60 %
5	Sør-vestlandet	Rogaland - Aust-Agder – Vest-Agder	51	227 529	15,11 %	60 %
6	Bu Te Ve	Buskerud Telemark Vestfold	51	181 578	12,06 %	60 %
7	Østlandet	Hedmark - Oppland - Østfold - Oslo og Akershus	84	353 798	23,49 %	100 %
Fagstillinger sentralt						275 %
Sum			411	1 505 863	100 %	775 %

Veien videre

Organisasjonsutvalgets forslag.

10.1 Den organisatoriske struktur

A Nasjonalt

- 1 Landsmøtet består av delegater oppnevnt av regionenes årsmøter.
- 2 Landsmøtet avvikles innen utgangen av oktober måned hvert fjerde år, med virkning fra 2006.
- 3 All kontingentinnbetaling til Norsk Kulturskoleråd samles i en felles kontingent som skal dekke aktiviteten sentralt og regionalt.

B Regionalt

- 1 Årsmøtet er regionens øverste organ, og arrangeres annet hvert år.
- 2 Årsmøtet består av delegater fra medlemskommunene i regionen. Delegatene må møte med godkjente fullmakter. Årsmøtet velger styre for to (2) år av gangen.
- 3 Region/fylkesstyret skal bestå av 5 representanter. Leder og nestleder velges separat.

10.2 Den faglig-administrative struktur

C Overgang til regioner

- 1 Organisasjonsutvalget foreslår at fylkesavdelingene avvikles og at det opprettes 7 regioner i hht modell skissert i punkt 9.4.
- 2 Fylkeskonsulentstillingene slås sammen til større regionskonsulentstillinger i hht. vedlagte oppsett
- 3 Regionene kan selv øke aktivitetsnivået regionalt utover den aktivitetsrammen en overføring fra sentralleddet tillater.